

POLSKI ZWIĄZEK JEŹDZIECKI



**PRZEPISY
DYSCYPLINY UJEŹDŻENIA
na
zawody krajowe i międzynarodowe
(DZIAŁ A)**

Obowiązują od
01.06.2018

zatwierdzone w dniu
2018-05-26

Aktualizacja i weryfikacja na podstawie 25 wydania FEI Dressage Rules obowiązujących od 1 stycznia 2018 r. : Konsultacja:	Bożena Kociszewska Raczkowska (tłumacz przysięgły języka angielskiego wpisana na listę Ministra Sprawiedliwości RP) Wacław Pruchniewicz Monika Słowik
W niniejszym opracowaniu wykorzystano część materiałów 22 wydania Rules for Dressage Events przetłumaczonych na język polski przez Wojciecha Markowskiego, opracowanych przez Katarzynę Czapińską i Dariusza Orzoła.	
według:	FEI Dressage Rules 25th edition effective 1st January 2014, Including updates effective 1st January 2018.
zatwierdzono:	Uchwałą Zarządu Polskiego Związku Jeździeckiego
obowiązują:	Od dnia 1 czerwca 2018 roku Od tego dnia wszystkie przepisy, regulaminy dotyczące dyscypliny ujeżdżenia w zagadnieniach objętych niniejszymi przepisami muszą być do nich dostosowane.

Polski Związek Jeździecki prosi wszystkie osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w sporty konne, o przestrzeganie poniżej przedstawionego kodeksu oraz zasady, że dobro konia jest najważniejsze.

Dobro konia musi być zawsze i wszędzie uwzględniane w sportach konnych i nie może być podporządkowane współzawodnictwu sportowemu ani innym celom np. komercyjnym.

Kodeks postępowania zgodnego z dobrem konia

FEI wymaga od wszystkich osób zaangażowanych w jakikolwiek sposób w międzynarodowy sport jeździecki przestrzegania Kodeksu Postępowania z Koniem oraz uznania i zaakceptowania zasady, że dobro konia jest zawsze sprawą najwyższej wagi. Dobro konia nigdy nie może być podporządkowane rywalizacji sportowej ani wymogom komercyjnym. W szczególności należy przestrzegać następujących zasad:

1. Ogólne dobro konia: .

a) Prawidłowe postępowanie z koniem

Warunki stajenne i karmienie muszą być zgodne z zasadami prawidłowego postępowania z koniem. Koń musi mieć dostęp do czystych pasz treściwych i objętościowych dobrej jakości oraz wody.

b) Metody treningowe

Konie mogą być poddawane jedynie takiemu treningowi, który odpowiada ich możliwościom fizycznym i poziomowi dojrzałości do danej dyscypliny. Nie mogą być poddawane żadnym metodom szkoleniowym, które są brutalne lub powodują strach.

c) Kucie i sprzęt

Dbałość o kopyta i kucie musi spełniać wysokie standardy. Sprzęt musi być tak zaprojektowany i dopasowany, aby uniknąć ryzyka bólu lub urazu.

d) Transport

Podczas transportu konie muszą być w pełni zabezpieczone przed urazami i innymi zagrożeniami zdrowia. Pojazd musi być bezpieczny, dobrze wentylowany, utrzymany w wysokim standardzie technicznym, regularnie dezynfekowany i prowadzony przez kompetentnych kierowców. Kompetentna obsługa musi być zawsze gotowa do zaopiekowania się końmi.

e) Przejazd

Wszystkie transporty koni muszą być starannie zaplanowane. Muszą być uwzględnione regularne przerwy na odpoczynek z dostępem do paszy i wody zgodnie z aktualnymi wytycznymi FEI.

2. Przygotowanie do rywalizacji sportowej

a) Przygotowanie kondycyjne i umiejętności

Tylko właściwie przygotowane konie i zawodnicy o potwierdzonych umiejętnościach mogą brać udział w zawodach. Konie muszą mieć zapewniony odpowiedni czas na odpoczynek pomiędzy treningiem a zawodami; podczas podróży powinien być zapewniony dodatkowy czas na odpoczynek.

b) Stan zdrowia

Żaden koń uznany za fizycznie niezdolnego do rywalizacji sportowej nie może zostać dopuszczony do startu ani kontynuować udziału w zawodach. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy zwrócić się o opinię lekarza weterynarii

c) Doping i leczenie

Jakiegolwiek działanie lub zamiar zastosowania środków dopingujących oraz niedozwolonego podania leków stanowi poważne naruszenie dobrostanu konia i nie będzie tolerowane. Po każdym leczeniu weterynaryjnym należy zapewnić koniowi wystarczająco długi czas na pełny powrót do zdrowia przed ponownym udziałem w zawodach.

d) Zabiegi chirurgiczne

Niedozwolone są jakiegolwiek zabiegi chirurgiczne, które zagrażają dobrostanowi konia uczestniczącego w zawodach, bezpieczeństwu innych koni i/lub zawodników.

e) Cięża/ Kłacze po niedawnym porodzie

Nie mogą startować w zawodach kłacze żrebne po upływie czwartego miesiąca ciąży ani kłacze ze źrebięciem.

f) Nadużycie pomocy

Nie będzie tolerowane okrucieństwo wobec konia z użyciem naturalnych pomocy jeździeckich lub pomocy dodatkowych (np. bat, ostrogi, itp.).

3. Zawody nie mogą naruszać dobrostanu konia

a) Tereny zawodów

Konie mogą być trenowane i startować wyłącznie na odpowiednim i bezpiecznym podłożu. Wszystkie przeszkody oraz warunki konkursów muszą być zaprojektowane z myślą o bezpieczeństwie konia.

b) Podłoże

Wszystkie nawierzchnie, po których konie chodzą, trenują lub rywalizują muszą być zaprojektowane i utrzymane tak, aby ograniczyć czynniki mogące prowadzić do kontuzji.

c) Ekstremalne warunki pogodowe

Zawody nie mogą być rozgrywane w ekstremalnych warunkach pogodowych mogących stanowić zagrożenie dla dobrostanu lub bezpieczeństwa koni. Muszą być zabezpieczone środki i sprzęt niezbędny do szybkiego schłodzenia koni zaraz po zakończeniu przejazdu w konkursie.

d) Stajnie podczas zawodów

Stajnie muszą być bezpieczne, higieniczne, komfortowe, dobrze wentylowane i o wystarczających wymiarach dla typu i usposobienia konia. Zawsze musi być dostępna jyka oraz woda.

4. Humanitarne traktowanie koni

a) Leczenie weterynaryjne

Na terenie zawodów zawsze musi być dostępna profesjonalna opieka weterynaryjna. Jeśli koń jest kontuzjowany lub przemęczony podczas zawodów zawodnik musi przerwać start, a lekarz weterynarii musi zbadać konia.

b) Skierowanie do kliniki dla koni

W razie konieczności koń powinien zostać przetransportowany ambulansem do najbliższej odpowiedniej kliniki dla koni w celu dalszego diagnozowania i leczenia. Kontuzjowane konie muszą przed transportem otrzymać właściwą wspomagającą pomoc lekarsko-weterynaryjną.

c) Urazy podczas zawodów

Przypadki urazów podczas zawodów powinny być monitorowane. Jakość podłoża, częstotliwość konkursów i wszystkie pozostałe czynniki ryzyka powinny być dokładnie analizowane, aby wskazać sposoby zminimalizowania ryzyka urazów.

d) Eutanazja

Jeśli urazy są bardzo poważne, ze względów humanitarnych i jedynie w celu zmniejszenia cierpienia, koń może zostać poddany eutanazji przez lekarza weterynarii, tak szybko, jak to możliwe.

e) Emerytura

Należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić koniom godne i humanitarne traktowanie po zakończeniu kariery sportowej.

5. Edukacja

FEI wzywa wszystkie osoby zaangażowane w sport jeździecki do osiągania najwyższego możliwego poziomu wiedzy w ich specjalności w zakresie opieki i postępowania z koniem biorącym udział w zawodach.

Niniejszy Kodeks Postępowania może ulegać okresowym modyfikacjom, jesteśmy otwarci na różne poglądy. W szczególności będziemy śledzić nowe wyniki badań naukowych, a FEI zachęca do sponsorowania i wspierania badań służących dobru koni.

Wprowadzenie

1. Wymagania stawiane jeźdźcowi	9
2. Wymagania stawiane przed koniem wierzchowym	9
4. Ukłon	10
5. Zawodnicy niepełnosprawni	11
6. Konkursy w damskim siodle	11
7. Rozmieszczenie stanowisk sędziowskich	11
8. Podstawowe figury na czworoboku	11



Przepisy dyscypliny ujeżdżenia

obowiązujące

w zawodach krajowych i międzynarodowych

Wstęp	14
--------------	-----------

Rozdział I – UJEŹDŻENIE	14
--------------------------------	-----------

Artykuł 401 – Cel i zasady ujeżdżenia	14
Artykuł 402 – Stój [Zatrzymanie i nieruchomość]	16
Artykuł 403 – Stęp	16
Artykuł 404 – Kłus	18
Artykuł 405 – Galop	20
Artykuł 406 – Cofanie	23
Artykuł 407 – Przejścia	23
Artykuł 408 – Półparada	23
Artykuł 409 – Zmiany kierunku	24
Artykuł 410 – Figury	24
Artykuł 411 – Ustępowanie od łydki	26
Artykuł 412 – Ruchy boczne	26
Artykuł 413 – Piruet, półpiruet i zwrot na zadzie	30
Artykuł 414 – Pasaż	32
Artykuł 415 – Piaff	33
Artykuł 416 – Impuls/posłuszeństwo	34
Artykuł 417 – Zebranie	35
Artykuł 418 – Dosiad i pomoce zawodnika	36

Rozdział II – ZAWODY W UJEŹDŻENIU	38
--	-----------

Artykuł 419 – Cel międzynarodowych zawodów w ujeżdżeniu	38
--	----

Artykuł 420 – Kategorie międzynarodowych zawodów w ujeżdżeniu	38
Artykuł 421 – Programy	40
Artykuł 422 – Warunki uczestnictwa	41
Artykuł 423 – Zaproszenia, zgłoszenia i zastępstwa	50
Artykuł 424 – Zapisy do konkursów	51
Artykuł 425 – Losowanie kolejności startów	52
Artykuł 427 – Ubiór	55
Artykuł 428 – Rząd	57
Dozwolone kielzna	61
Artykuł 429 – Czworobok i rozprężalnie	68
Artykuł 430 – Wykonanie programów	72
Artykuł 431 – Norma czasu	77
Artykuł 432 – Oceny	77
Artykuł 433 – Arkusze sędziowskie	78
Artykuł 434 – Klasyfikacja	78
Artykuł 435 – Ogłaszanie wyników	79
Artykuł 436 – Wręczanie nagród	80

Rozdział III - KOMISJA SĘDZIOWSKA, SĘDZIOWSKI PANEL KONTROLNY, KOMISJA ODWOŁAWCZA, KOMISJA WETERYNARYJNA, DELEGAT WETERYNARYJNY, KOMISARZE. BRUTALNE TRAKTOWANIE KONI

Artykuł 437 – Komisja sędziowska	82
Artykuł 438 – Sędziowski panel kontrolny	87
Artykuł 439 – Komisja odwoławcza	87
Artykuł 440 – Brutalne traktowanie koni	88
Artykuł 441 – Komisja weterynaryjna i delegat weterynaryjny FEI	88
Artykuł 442 – Komisarze	88

Rozdział IV - PRZEGLĄDY I KONTROLE WETERYNARYJNE, KONTROLA MEDYCZNA I PASZPORTY KONI

Artykuł 443 – Przeglądy i kontrole weterynaryjne oraz paszporty koni	89
Artykuł 444 – Kontrola medyczna koni	89

Wprowadzenie

Zasady wykonywania elementów ujeżdżeniowych oraz prawidłowe użycie pomocy opisane są dokładnie w „Zasadach jazdy konnej” – cz.1 i cz.2, wydanych przez Polski Związek Jeździecki.

1. Wymagania stawiane jeźdźcowi

Wszystkie ruchy konia winny być wykonane przy użyciu niewidocznych pomocy i bez widocznego wysiłku ze strony zawodnika. Zawodnik powinien mieć dobrą równowagę, elastyczność, siedząc w najgłębszym punkcie na środku siodła przy rozluźnionych łędźwiach i giętkich stawach biodrowych, spokojnych udach i łydkach wyraźnie opuszczonych w dół. Pięta powinna być najniższym punktem. Górna część tułowia powinna być rozluźniona i wyprostowana. Łączność z pyskiem konia powinna być niezależna od dosiadu. Ręce powinny być ustawione blisko siebie z kciukiem jako najwyższym punktem i z linią prostą poprowadzoną od elastycznego łokcia, poprzez dłoń do pyska konia. Łokcie powinny być zbliżone do tułowia. Spełnienie tych wszystkich kryteriów pozwala zawodnikowi na płynne i swobodne podążanie za ruchem konia. Celem jest osiągnięcie maksymalnej harmonii pomiędzy jeźdźcem a koniem.

Niezbędne i sensowne użycie ostróg i bata jest dozwolone, chyba, że ich używanie jest zabronione w danym programie. Pomoc głosu jest niedozwolona.

Dozwolone sposoby trzymania wodzy są opisane w „Zasadach jazdy konnej – cz.1 i cz.2”. Wodze należy trzymać w obydwu rękach, chyba że reguły wykonywania niektórych programów stanowią inaczej.

2. Wymagania stawiane przed koniem wierzchowym

Wyszkolenie konia musi odpowiadać kryteriom skali szkoleniowej. Takt, rozluźnienie, kontakt, impuls, prostowanie i zebranie powinny być dostosowane do wymogów danej klasy i poziomu wyszkolenia.

Osiągnięty stopień przepuszczalności jest wynikiem systematycznego wyszkolenia.

Koń powinien pozwolić jeźdźcowi wygodnie siedzieć, reagując posłuszenie i z zaufaniem na pomoce, pozostając całkowicie wyprostowany w ruchu po liniach prostych i odpowiednio wygięty przy jeździe po łukach, poruszający się prosto. Powinien sprawiać wrażenie, że wykonuje stawiane mu zadania z własnej woli.

Stęp powinien być regularny, swobodny i nieskrępowany. Kłus powinien być swobodny, elastyczny, regularny i aktywny. Galop powinien być poprawny, lekki i zrównoważony. Zad musi zawsze być aktywny i zaangażowany. Koń odpowiada na każdy, nawet najdelikatniejszy sygnał jeźdźcy, angażując wszystkie partie ciała i wykazując naturalną, pełną harmonii równowagę tak fizyczną, jak i psychiczną.

Ramy i ustawienie konia powinny odpowiadać stopniowi zebrania, zawsze w odniesieniu do możliwości fizycznych. W każdym ruchu, nawet w zatrzymaniu, koń jest „postawiony na pomoce”. O „postawieniu na pomoce” mówimy wówczas, gdy szyja konia jest uniesiona i zaokrąglona, odpowiednio do stopnia wyszkolenia oraz zamierzonego wydłużenia ew. skrócenia chodu, a koń akceptuje wędzidło poprzez lekki, stabilny i miękki kontakt. Głowa niesiona jest w stałym położeniu, zasadniczo nieznacznie przed pionem, a najwyższym punktem szyi jest potyllica. Jeździec nie odczuwa ze strony konia żadnego oporu.

Regularność i wyraźna tendencja do ruchu naprzód powinny być widoczne we wszystkich chodach. W chodach zebranych koń powinien poruszać się płynnie.

4. Ukłon

- Ukłon jeździec wykonuje w pozycji „stój”, biorąc wodze do jednej ręki, najczęściej lewej. Ręka trzymająca wodze przytrzymuje równocześnie bat, jeśli jego używanie jest dozwolone. Amazonki oraz jeźdźcy, którzy mają zapięte nakrycie głowy, kłaniają się poprzez jej skłon. W tym czasie, wolna ręka jest opuszczona luźno wzdłuż tułowia, z wnętrzem wyprostowanej dłoni zwróconej do boku konia. Następnie po skinięciu głową biorą wodze do obu rąk.
- Zawodnicy startujący w cylindrze mogą go zdjąć podczas ukłonu lub tylko skłonić głowę. Jeźdźcy zdejmują nakrycie głowy i trzymają je w ręce opuszczonej luźno wzdłuż tułowia tak aby wnętrze tego nakrycia było skierowane do boku konia. Po czym po skinięciu głową, obowiązkowo nakładają nakrycie głowy i biorą wodze do obu rąk.
- Jeźdźcy w mundurze salutują.

5. Zawodnicy niepełnosprawni

Do zawodów w ujeżdżeniu dopuszcza się osoby niepełnosprawne posiadające kartę klasyfikacyjną FEI i zezwala się im na stosowanie sprzętu, ubioru i pomocy zgodnie z adnotacją w ww. dokumencie.

6. Konkursy w damskim siodle

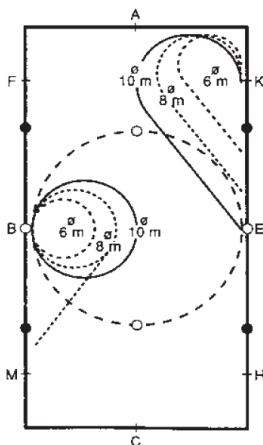
Organizowanie odrębnych konkursów dla amatezek w damskim siodle jest nawiązaniem do tradycji ze szczególnym podkreśleniem piękna i elegancji tej części sportu jeździeckiego.

Szczegółowe zasady rozgrywania tych konkursów omówione są w Załączniku VI przepisów FEI.

7. Sposoby rozmieszczenia stanowisk sędziowskich –
szczegóły patrz w art. 429.6 przepisów FEI

- | | | |
|-------------------------------------|--|---------------|
| - przy pięciu sędziach | - przy literach | E, H, C, M, B |
| - przy trzech sędziach | - przy literach | H, C, M |
| | | H, C, B |
| | | M, C, E |
| | | B, C, E |
| - przy dwóch sędziach | - przy literach | C, B |
| | | C, E |
| - jeden sędzia | - dopuszczony tylko w konkursach pocieszenia | |
| | - przy literze C | |
| - w przypadku wspólnego sędziowania | - przy literach C i B/E | |

8. Podstawowe figury na czworoboku



Koła, wołty i półwołty

Przy **wyjeżdżaniu narożników** koń porusza się po wycinku okręgu – ćwiartce okręgu – o określonym promieniu i powinien być odpowiednio wygięty. Wielkość zgięcia konia (głębokość wyjeżdżania narożnika) zależy od stopnia wyszkolenia konia.

Promień ten wynosi:

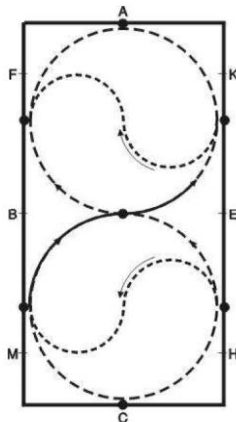
- | | |
|---|-------------------|
| - kl. L | $r = 5 \text{ m}$ |
| - kl. P | $r = 4 \text{ m}$ |
| - kl. C i wyżej | $r = 3 \text{ m}$ |
| - kłus pośredni, galop pośredni, kontrgalop | $r = 5 \text{ m}$ |

To samo dotyczy średnicy wykonywanej wołty – chyba że podano inaczej w konkretnym programie.

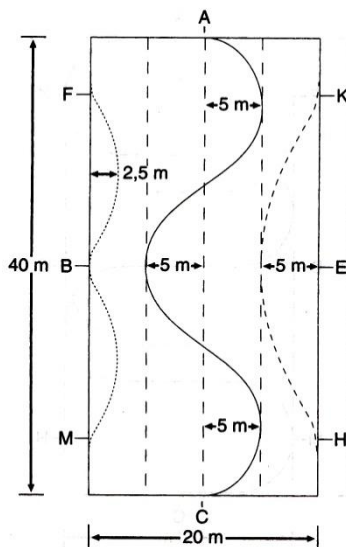


Półwołta (a)

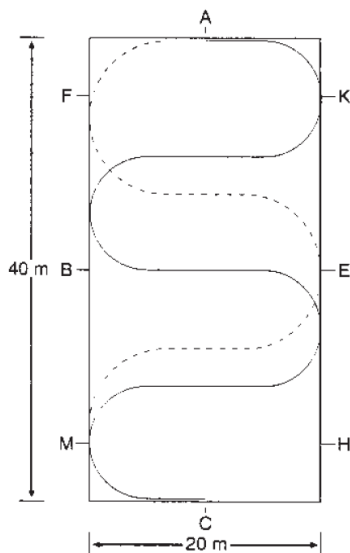
Odległość „l” jest równa trzem promieniom wykonywanej półwołty



Zmiana kół i zmiana kierunku w kole



Węzyki: pojedynczy, podwójny oraz potrójny na linii środkowej



Serpentyny: o trzech i o czterech łukach

Przepisy dyscypliny ujeżdżenia obowiązujące w zawodach krajowych i międzynarodowych

**wg przepisów FEI obowiązujących od 01.01.2009
z późniejszymi poprawkami obowiązującymi od dnia 01.01.2018**

WSTĘP

Niniejsze przepisy obowiązują **wraz z regulaminem** od dnia **1 czerwca 2018 r.** Od tego dnia wszystkie przepisy, regulaminy dotyczące dyscypliny ujeżdżenia w zagadnieniach objętych niniejszymi przepisami muszą być do nich dostosowane.

Niniejsze przepisy są zgodne z 25-tym wydaniem Przepisów Dyscypliny Ujeżdżenia FEI obowiązujących od 1 stycznia 2018 r.

Niniejsze przepisy nie obejmują wszystkich sytuacji, jakie mogą zaistnieć w praktyce. W wyjątkowych i niespodziewanych przypadkach, obowiązkiem Komisji Sędziowskiej jest podjęcie decyzji w duchu sportowym oraz interpretacja w sposób jak najbardziej zbliżony do zasad ujętych w **Regulaminie**, niniejszych Przepisach i Przepisach Ogólnych.

ROZDZIAŁ I – UJEŹDŻENIE

Artykuł 401 CEL I ZASADY UJEŹDŻENIA

1. Celem ujeżdżenia jest uczynienie z konia zadowolonego sportowca poprzez harmonijne wyszkolenie. W rezultacie koń powinien stać się spokojny, rozluźniony, wszechstronnie wygimnastykowany, a jednocześnie ufny, uważny i chętny, osiągając doskonałe porozumienie z zawodnikiem.

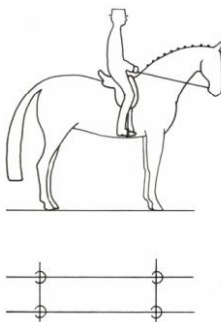
Cechy te demonstruje poprzez:

- swobodę i regularność chodów,
- harmonię, lekkość i łatwość wykonywania ruchów,
- lekkość przodu i zaangażowanie zadu, wynikające z żywego impulsu,

- akceptację kielzna przejawiającą się posłuszeństwem/
przepuszczalnością (Durchlässigkeit), bez oznak napięcia lub
oporu.
2. Dzięki temu koń sprawia wrażenie, że wszystkie postawione zadania wykonuje z własnej woli, poddając się z uwagą i zaufaniem kontroli jeźdźca. W ruchu po linii prostej koń pozostaje absolutnie prosty, z odpowiednim zgięciem podczas ruchu po łukach.
 3. Słup powinien być regularny, swobodny, aktywny bez oznak napięcia. Kłus powinien być swobodny, elastyczny, regularny i energiczny. Galop powinien być jednolity, lekki i zrównoważony. Zad konia musi być zawsze aktywny i nie może wykazywać oznak wleczenia się. Koń odpowiada na najmniejsze działanie pomocy ze strony zawodnika, a z aktywności zadu powinna wynikać aktywność pozostałych partii konia.
 4. Koń powinien wykonywać wszelkie ćwiczenia chętnie i bez wahania dzięki impulsowi, właściwemu wygimnastykowaniu (giętkości stawów), przy tym być wolnym od usztywnienia wynikającego z oporu. Koń powinien reagować na wszelkie pomoce jeźdźcy spokojnie i precyzyjnie, bez oporu, okazując naturalną i harmonijną równowagę fizyczną i psychiczną.
 5. W ruchu pod jeźdźcem, a także w "stój", koń powinien być postawiony na pomoce. Koń jest postawiony na pomoce jeżeli jego szyja jest bardziej lub mniej wzniesiona i zaokrąglona w zależności od stopnia wyszkolenia oraz skrócenia lub dodania w danym chodzie. Jednocześnie koń powinien posłusznie akceptować kielzno z zachowaniem lekkiego i stałego, miękkiego kontaktu. Głowa powinna pozostawać w stałej pozycji lekko przed pionem, z rozluźnioną potylicą jako najwyższym punktem szyi, zawodnik nie powinien odczuwać żadnego oporu.
 6. Kadencja, okazywana w kłusie i w galopie, wynika z prawidłowej harmonii ruchów konia, kiedy porusza się on regularnie, z impulsem i w równowadze. Kadencja musi być utrzymana nie tylko w różnych rodzajach kłusa i galopu, ale również we wszystkich ćwiczeniach wykonywanych w tych chodach.
 7. Regularność chodów jest podstawą ujeżdżenia.

Artykuł 402 – STÓJ (ZATRZYMANIE I NIERUCHOMOŚĆ)

1. W „stój” koń powinien pozostać uważny, podstawiony, nieruchomy, prosty, stać równo i równomiernie obciążać wszystkie cztery (4) kończyny. Szyja powinna być uniesiona, potylica najwyższym punktem, a nos nieco przed pionem. W „stój” koń powinien być postawiony na pomoce, spokojnie przeżuwać kielzno i wykazywać gotowość ruszenia na najmniejszy sygnał zawodnika. Koń musi pozostać nieruchomy przez co najmniej 3 sekundy jak również podczas ukłonu jeźdźca.
2. Przejście do „stój” uzyskuje się w wyniku przesunięcia ciężaru na zad konia, spowodowanego wzrastającym działaniem dosiady i łydek zawodnika, wysyłającego konia na miękko zamkniętą rękę. Wynikiem tego jest prawie natychmiastowe, ale nie gwałtowne zatrzymanie we wcześniej określonym miejscu. Zatrzymanie jest przygotowane przez serię półparad (patrz przejścia).
3. Jakość chodów przed i po zatrzymaniu jest nierozłączną częścią oceny.

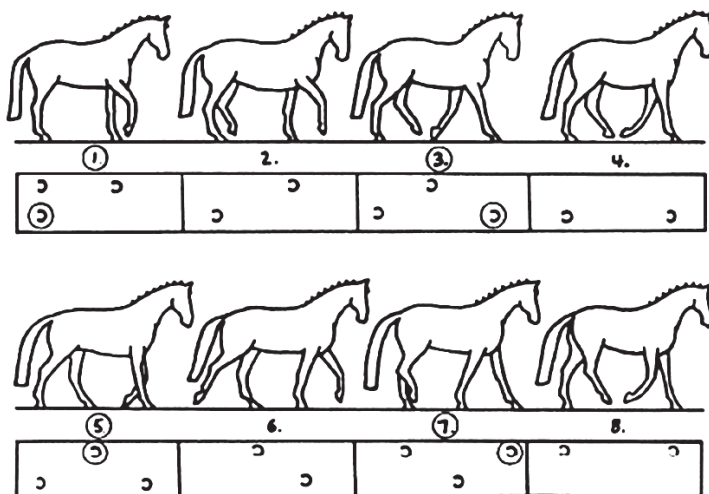


Artykuł 403 STĘP

1. Stęp jest chodem kroczącym, z regularnymi wyraźnie zaznaczonymi czterema (4) uderzeniami kopyt o ziemię i równymi odstępami pomiędzy nimi. Regularność połączona z pełnym rozluźnieniem musi być utrzymana we wszystkich ruchach w stępie.
2. Jeżeli boczna para kończyn (np. lewa przednia i lewa tylna) wykazuje tendencje do prawie jednoczesnego stawiania na ziemi, wtedy stęp wykazuje cechy inochodu. Taka nieregularność, która może przerodzić się w inochód, jest uważana za poważną wadę stępa.

3. Wyróżnia się następujące rodzaje stępa: stęp pośredni, zebrany, wyciągnięty i swobodny. W poszczególnych rodzajach stępa musi być pokazana wyraźna różnica w postawie konia i w przekraczaniu śladów.
- 3.1. **Stęp pośredni.** Wyraźny, regularny i niewymuszony stęp o średniej długości wyroku. Koń postawiony na pomoce kroczy energicznie, w rozluźnieniu, równomiernymi i zdecydowanymi krokami, przy czym ślady pozostawione przez kopyta tylnych kończyn wypadają przed śladami kopyt kończyn przednich. W stępie pośrednim zawodnik utrzymuje lekki, miękki i stały kontakt z pyskiem, pozwalając na naturalny ruch głowy i szyi.
- 3.2. **Stęp zebrany.** Koń postawiony na pomoce, zdecydowanie porusza się naprzód, z zaznaczonym uniesieniem i zaokrągleniem szyi wykazując wyraźne samoniesienie. Głowa zbliżona do pionu, utrzymany jest lekki kontakt. Zaznaczone jest zaangażowanie zadu i wyraźna praca stawów skokowych. Stęp musi wyraźnie wykazywać cechy chodu kroczącego i energicznego, kończyny stawiane w regularnej sekwencji. Wykrok w stępie zebrany jest krótszy aniżeli w stępie pośrednim, przy jednocześnie wyższym unoszeniu kończyn ze względu na większe zgięcie w stawach. Stęp zebrany jest krótszy aniżeli stęp pośredni, pomimo większej aktywności.
- 3.3. **Stęp wyciągnięty.** Koń kroczy z maksymalnie możliwym dla siebie wykretem, bez pośpiechu i bez utraty regularności. Ślady pozostawione przez tylne kopyta wypadają wyraźnie przed śladami kopyt przednich. Zawodnik pozwala koniowi na wyciągnięcie szyi i głowy (do przodu i w dół) bez utraty kontaktu z pyskiem i kontroli głowy. Nos musi być wyraźnie przed pionem.
- 3.4. **Stęp swobodny.** Stęp swobodny jest chodem związanym z rozluźnieniem, w którym pozwala się koniowi na całkowitą swobodę w obniżeniu i wyciągnięciu głowy i szyi. Stopień krycia terenu i długość wyroku, gdzie ślady stawiane przez kopyta tylne wypadają wyraźnie przed śladami stawianymi przez kopyta przednie, są zasadnicze dla oceny jakości stępa swobodnego.
- 3.5. **Obniżenie i wydłużenie szyi** - tzw. „żucie z ręki”. Ćwiczenie to pozwala na ocenę stopnia przepuszczalności konia i jest sprawdzianem równowagi, giętkości, posłuszeństwa i rozluźnienia. Aby poprawnie wykonać ćwiczenie „wydłużenia i obniżenia szyi”, zawodnik stopniowo oddaje wodze w miarę jak koń wydłuża szyję do przodu i w dół. Ponieważ szyja wyciąga się do przodu i w dół, szpara pyskowa powinna sięgać mniej więcej do poziomej linii

przechodzącej przez staw barkowy. Należy utrzymać elastyczną i stałą łączność pomiędzy pyskiem konia a rękoma jeźdźcy. Rytm chodu musi być utrzymany a koń powinien pokazać swobodę łopatek i zaangażowanie zadu. Podczas skracania wodzy koń musi akceptować kontakt bez oporu w pysku bądź w potylicy.



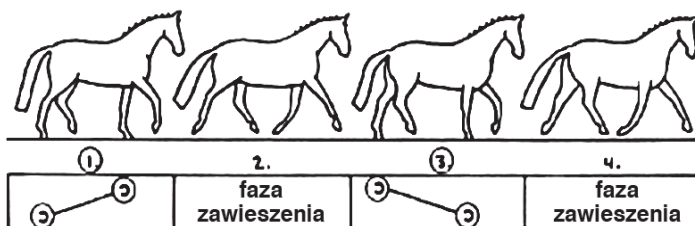
Stęp jest chodem czterotaktowym (4) z ośmioma (8) fazami ruchu (Cyfry w kółkach oznaczają kolejne uderzenia kopyt o podłoże)

Artykuł 404 - KŁUS

1. Kłus jest chodem dwutaktowym 2). W fazie podparcia znajdują się naprzemiennie dwie kończyny po przekątnej (lewa przednia i prawa tylna lub prawa przednia i lewa tylna) rozdzielone fazą zawieszenia.
2. Kłus powinien charakteryzować się swobodą, aktywnością i regularnością kroków.
3. Jakość kłusa ocenia się uwzględniając ogólne wrażenie, tzn. regularność i elastyczność kroków, kadencję i impuls tak w zebraniu jak i w wyciągnięciu. Jakość chodu wynika z rozluźnienia grzbietu i dobrego zaangażowania zadu oraz zdolności do utrzymania tego samego rytmu i naturalnej równowagi we wszystkich rodzajach kłusa.
4. Wyróżniamy następujące rodzaje kłusa: kłus roboczy, wydłużenie wykroków, kłus zebrany, kłus pośredni, kłus wyciągnięty.

- 4.1. **Kłus roboczy.** Zajmuje miejsce pomiędzy kłusem zebrany a pośrednim. Kłus roboczy jest wymagany od koni, które nie są wystarczająco rozwinięte i przygotowane do chodów zebranych. Koń powinien poruszać się w równowadze, być postawiony na pomoce, poruszać się z tendencją do przodu równymi elastycznymi krokami przy aktywnej pracy stawów skokowych. Określenie „aktywna praca stawów skokowych” podkreśla wagę impulsu pochodzącego z aktywności tylnych kończyn.
- 4.2. **Wydłużenie wykroków.** W programach dla koni czteroletnich (4) wymagane jest „wydłużenie wykroków”. Jest to ruch pomiędzy kłusem roboczym a pośrednim i jest wymagany od koni, które jeszcze nie są wystarczająco wyszkolone i przygotowane do kłusa pośredniego
- 4.3. **Kłus zebrany.** Koń jest postawiony na pomoce, przy wyraźnej zaznaczonej tendencji do ruchu naprzód, z uniesioną i zaokrągloną szyją. Stawy skokowe, pozostając zaangażowane i elastyczne, muszą utrzymać energię impulsu, aby łopatki mogły poruszać się z większą swobodą, wówczas demonstrowane jest pełne samoniesienie. Kroki konia są krótsze, aniżeli w innych rodzajach kłusa, bez utraty elastyczności i kadencji.
- 4.4. **Kłus pośredni.** Jest to chód zbliżony długością wykroków do kłusa wyciągniętego, przy czym jest bardziej „okrągły” niż ten ostatni. Bez śpieszenia koń porusza się z wyraźną tendencją do ruchu naprzód z wydłużeniem wykroków i z impulsem pochodzącym od zadu. Zawodnik pozwala koniowi na nieznaczne wysunięcie głowy przed pion w porównaniu do kłusa zebranego i roboczego, z nieznacznym obniżeniem głowy i szyi. Kroki powinny być regularne, a całość ruchu w równowadze i bez usztywnienia.
- 4.5. **Kłus wyciągnięty.** Koń pokrywa możliwie jak najwięcej przestrzeni. Bez śpieszenia następuje maksymalne wydłużenie wykroku na skutek silnego impulsu pochodzącego z zadu. Zawodnik pozwala koniowi powiększyć ramy i maksymalnie kryć przestrzeń, jednocześnie kontrolując pozycję potylicy. Kopyto przedniej kończyny powinno dotknąć ziemi w miejscu przez nie wskazanym. Wydłużenie ruchu przedniej i tylnej kończyny powinno być równe w momencie wysunięcia do przodu. Całość ruchu powinna charakteryzować się równowagą, a przejście do kłusa zebranego płynne, wynikające z przeniesienia ciężaru na zad.
5. We wszystkich rodzajach kłusa obowiązuje dosiad ćwiczebny, z wyjątkiem sytuacji opisanych w programie.

- 6. Wydłużenie i obniżenie szyi, tzw. „żucie z ręki”.** Ćwiczenie to pozwala na ocenę stopnia przepuszczalności konia i jest sprawdzianem równowagi, giętkości, posłuszeństwa i rozluźnienia. Aby poprawnie wykonać ćwiczenie „wydłużenia i obniżenia szyi”, jeździec stopniowo oddaje wodze w miarę jak koń wydłuża się do przodu i w dół. Ponieważ szyja wyciąga się do przodu i w dół, szpara pyskowa powinna sięgać mniej więcej do poziomej linii przechodzącej przez staw barkowy. Należy utrzymać elastyczną i stałą łączność pomiędzy pyskiem konia a rękoma jeźdźcy. Rytm chodu musi być utrzymany, a koń powinien pokazać swobodę łopatek i zaangażowanie zadu. Podczas skracania wodzy koń musi akceptować kontakt bez oporu w pysku czy w potylicy.



Kłus jest chodem dwutaktowym z czterema fazami ruchu
(Cyfry w kółkach oznaczają kolejne uderzenia kopyt o podłoże)

Artykuł 405 - GALOP

- Galop jest chodem trójtaktowym (3). Kolejność stawiania kończyn, na przykład w galopie w prawo, jest następująca: lewa tylna, lewa przekątna (jednocześnie lewa przednia i prawa tylna), prawa przednia, po której następuje faza zawieszenia, kiedy wszystkie cztery kończyny znajdują się w powietrzu, zanim rozpocznie się następny skok (foulé) galopu.
- Galop powinien charakteryzować się lekkością, kadencją i regularnością. Przejścia do galopu powinny odbywać się bez wahania.
- Jakość galopu jest oceniana na podstawie ogólnego wrażenia, regularności i lekkości skoków, wyniosłości (tendencją „do góry”) i kadencji, wynikających z przyjęcia kielzna przy zachowaniu rozluźnienia w potylicy, zaangażowania tylnych kończyn oraz aktywności stawów skokowych. Ponadto oceniana jest umiejętność utrzymania rytmu i zachowania naturalnej równowagi, również przy przejściu z jednego rodzaju galopu do drugiego. Koń

powinien być wyprostowany na linii prostej i prawidłowo zgięty na łukach.

4. Wyróżnia się następujące rodzaje galopu: galop roboczy, wydłużenie skoków galopu, galop zebrany, galop pośredni i galop wyciągnięty.
 - 4.1. **Galop roboczy.** Jest to chód pomiędzy galopem zebrany a pośrednim, wymagany od koni, które nie są wystarczająco wyszkolone i przygotowane do chodów zebranych. Koń powinien pokazać naturalną równowagę będąc postawionym na pomoce, poruszać się z tendencją do przodu, lekkimi i aktywnymi skokami, z dobrą pracą stawów skokowych. Określenie „dobra praca stawów skokowych” podkreśla wagę impulsu pochodzącego z aktywności zadu.
 - 4.2. **Wydłużenie skoków galopu.** W programach dla koni czteroletnich (4) wymagane jest „wydłużenie skoków galopu”. Jest to chód pomiędzy galopem roboczym a pośrednim i jest wymagany od koni, które jeszcze nie są wystarczająco wyszkolone i przygotowane do galopu pośredniego.
 - 4.3. **Galop zebrany.** Koń jest postawiony na pomoce, przy wyraźnej zaznaczonej tendencji do ruchu naprzód, z wyraźnym uniesioną i zaokrągloną szyją. Silnie zaangażowane stawy skokowe utrzymują energiczny impuls umożliwiając pełną swobodę ruchu w łopatkach, co skutkuje samoniesieniem i wyniosłością. Skoki (foulé) konia w galopie zebrany są krótsze niż w innych rodzajach galopu, jednak bez utraty elastyczności i kadencji.
 - 4.4. **Galop pośredni.** Galop pośredni jest chodem pomiędzy galopem roboczym a wyciągniętym. Bez spieszenia, koń wydłuża wyraźnie skoki galopu z impulsem pochodzącym od zadu. Zawodnik pozwala koniowi postawionemu na pomocach na nieznaczne wysunięcie głowy przed pion w przód w porównaniu do galopu zebranego i galopu roboczego, a jednocześnie na nieznaczne obniżenie głowy i szyi. Skoki galopu pośredniego powinny być w równowadze i bez usztywnienia.
 - 4.5. **Galop wyciągnięty.** Koń maksymalnie pokrywa przestrzeń. Skoki galopu są maksymalnie wydłużone, bez śpieszenia. Koń utrzymuje spokój, lekkość i wyprostowanie wynikające z mocnego zaangażowania zadu. Zawodnik pozwala koniowi poszerzyć ramy kontrolując pozycję potylicy i wydłużenie. Całość ruchu powinna być dobrze zrównoważona, a przejścia do galopu zebranego wykonane płynnie z przeniesieniem ciężaru na zad.

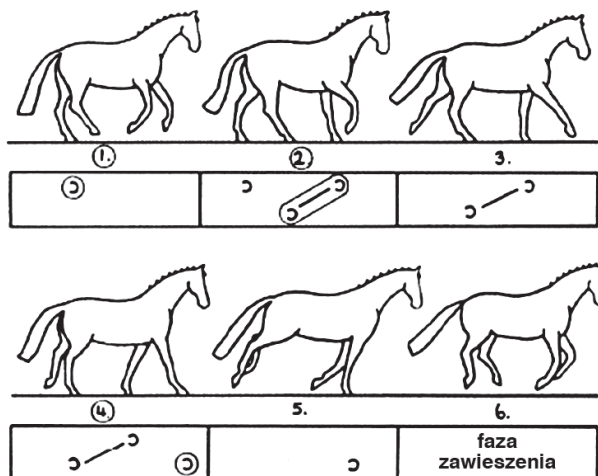
4.6. **Kontrgalop.** Kontrgalop jest ruchem pokazującym równowagę i wyprostowanie, wykonywanym w zebraniu. Jest to galop w prawidłowej sekwencji z prowadzącą zewnętrzną przednią kończyną i z ustawieniem w stronę kończyny prowadzącej. Kończyna przednia powinna być stawiana na tym samym śladzie co tylna.

4.7. **Zwykła zmiana nogi w galopie.** Jest to ruch, w którym po bezpośrednim przejściu z galopu do stępa i po trzech (3) do pięciu (5) prawidłowych krokach stępa następuje niezwłoczne zagalopowanie z przeciwnej nogi.

4.8. **Lotna zmiana nogi.** Lotna zmiana nogi polega na równoczesnej zmianie kolejności stawiania przednich i tylnych kończyn podczas jednego (1) skoku galopu. Zmiana prowadzącej przedniej i tylnej kończyny następuje w czasie fazy lotu (zawieszenia). Pomoce powinny być precyzyjne i dyskretne.

Lotne zmiany nogi mogą być wykonywane w serii, co 4, 3, 2 lub co 1 skok galopu (foulé). Nawet w trakcie serii zmian koń pozostaje lekki, spokojny, prosty, z wyraźnym impulsem, utrzymuje rytm i równowagę podczas całej serii. Aby nie ograniczyć lub nie utracić lekkości, płynności i krycia przestrzeni podczas serii lotnych zmian należy zachować dostateczny impuls.

Lotne zmiany nogi mają na celu pokazanie reakcji, czułości i posłuszeństwa konia na pomoce do zmiany nogi.



Galop jest chodem trzytaktowym (3) z sześcioma (6) fazami ruchu. (Cyfry w kółkach oznaczają kolejne uderzenia kopyt o podłoże)

Artykuł 406 - COFANIE

1. Cofanie jest ruchem wstecz, w którym przekątne pary kończyn w dwutaktowym (2) rytmie są unoszone bez fazy zawieszenia. Każda para przekątnych nóg jest unoszona i stawiana na przemian, a kończyny przednie powinny być stawiane na tej samej linii, co kończyny tylne.
2. W całym ćwiczeniu koń powinien być postawiony na pomoce, wykazując stałą gotowość do ruchu naprzód.
3. Uprzedzanie lub przyspieszanie ruchu, opór lub uciekanie z kontaktu, zbaczanie zadu z linii prostej, rozstawianie tylnych kończyn lub brak ich aktywności, wleczenie kończyn przednich zaliczamy do poważnych błędów.
4. Liczbę kroków określa się na podstawie cofania kolejnej przedniej kończyny. Po wykonaniu wymaganej liczby kroków cofania koń powinien równo stanąć lub natychmiast ruszyć do przodu w żądanym chodzie. W programach wymagających cofnięcia o jedną długość konia należy wykonać trzy (3) lub cztery (4) kroki.
5. Seria cofań (Schaukel - huśtawka) jest kombinacją dwóch cofnięć z krokami stępa pomiędzy nimi. Powinna być wykonana z płynnymi przejściami i z wymaganą liczbą kroków.

Artykuł 407 - PRZEJŚCIA

Zmiany chodów i zróżnicowanie rodzajów chodów powinny być wyraźnie zaznaczone przy odpowiednim punkcie (literze). Kadencja (oprócz stępa) powinna być zachowana do momentu zmiany chodu lub zatrzymania konia. Przejścia w obrębie chodu powinny być wykonane wyraźnie, z utrzymaniem tego samego rytmu i kadencji. Koń powinien pozostać lekki w rękę, spokojny i zachować poprawną postawę. Te same zasady dotyczą przejść z jednego ruchu do drugiego, np. z pasażu do piaffu i na odwrót.

Artykuł 408 – PÓŁPARADA

Każdy ruch lub przejście powinny być poprzedzone prawie niewidoczną półparadą. Półparada jest prawie jednoczesnym, skoordynowanym działaniem dosiada, łydek i rąk jeźdźcy, mającym na celu pobudzenie uwagi konia i poprawę równowagi przed wykonaniem poszczególnych ruchów lub przejść do niższych lub wyższych chodów. Lekkie przesunięcie środka ciężkości w kierunku

zadu poprawia zaangażowanie i uzyskanie równowagi, z korzyścią dla lekkości przodu i równowagi konia w całości.

Artykuł 409 – ZMIANY KIERUNKU

1. Przy zmianie kierunku koń powinien dostosować swoje zgięcie do krzywizny linii, po której się porusza, zachowując rozluźnienie i reagującym na wskazówki zawodnika, bez oporu, zmiany chodu, rytmu lub tempa.
2. Zmiany kierunku mogą być wykonywane w następujący sposób:
 - a. przez ujeżdżalnię z wyjeżdżaniem narożnika (jedna czwarta wolty o średnicy w przybliżeniu 6 m).
 - b. po krótkiej lub długiej przekątnej
 - c. przez półwolte lub półkoła z zmianą wodzy prowadzącej
 - d. przez półpiruet lub zwrot na zadzie
 - e. przez łuki serpentyny
 - f. naprzemienna zmiana kierunku w zygzak*. Koń musi być wyprostowany na moment przed zmianą kierunku.

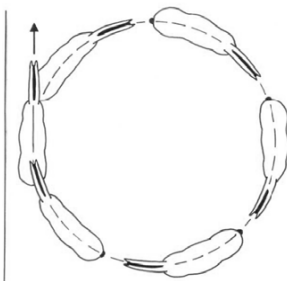
* Zygzak: ruch złożony z więcej niż dwóch ciągów połączony ze zmianą kierunku.

Artykuł 410 - FIGURY

Figury wymagane w programach ujeżdżeniowych to wolty, serpentyny i ósemki

1. Wolta.

Wolta jest kołem o średnicy sześciu (6), ośmiu (8) lub dziesięciu (10) metrów. Jeżeli średnica jest większa niż dziesięć 10 metrów używamy określenia koło podając jego średnicę.



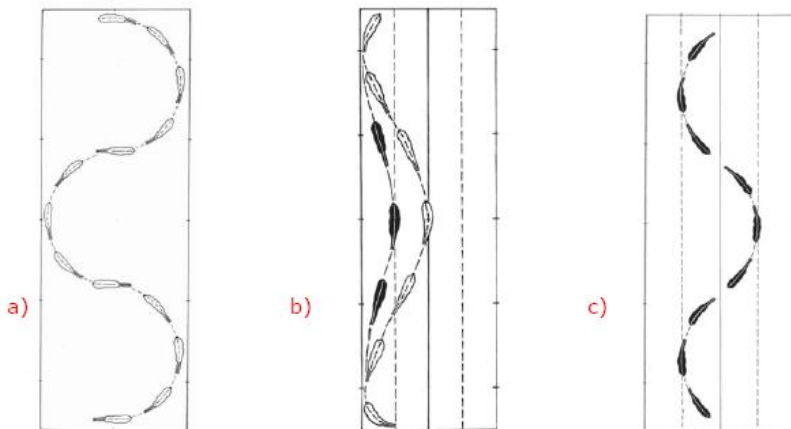
2. Serpentyna i wężyk

Serpentyna o kilku łukach stycznych do długiej ściany czworoboku składa się z półkoli połączonych linią prostą. W trakcie

przekraczania linii środkowej koń powinien być ustawiony równoległe do krótkiej ściany (a). W zależności od wielkości półkoli zmienia się długość linii prostej łączącej półkola.

Wężyk z jednym łukiem na długiej ścianie jest wykonywana na odległość pięciu (5) lub dziesięciu (10) metrów od ściany (b).

Wężyk wzdłuż linii środkowej jest wykonywana pomiędzy liniami ćwiartkowymi (c).



3. Ósemka.

Ósemka składa się z dwóch (2) stycznych do siebie wólt lub kół jednakowej wielkości o średnicy podanej w programie. Zawodnik powinien wyprostować konia w punkcie styczności na chwilę przed zmianą kierunku.



Artykuł 411 – USTĘPOWANIE OD ŁYDKI

1. Celem wykonywania ustępowania od łydki jest pokazanie rozluźnienia i reakcji na pomoce przesuwające w bok.
2. W programach FEI ustępowanie od łydki jest wykonywane w klusie roboczym. Koń jest prawie prosty, z wyjątkiem lekkiego ustawienia w potylicy w kierunku przeciwnym do ruchu tak, że zawodnik jest w stanie zobaczyć oko i nozdrze konia po stronie wewnętrznej. Wewnętrzne kończyny przekraczają i krzyżują się przed kończynami zewnętrznymi.
Ustępowanie od łydki powinno być włączone do szkolenia konia zanim jest on gotowy do pracy w zebraniu. Później, wraz z bardziej zawansowanym ruchem jakim jest łopatka do wewnątrz, jest ono najlepszym sposobem wyćwiczenia giętkości, rozluźnienia i swobody prowadzącym do osiągnięcia swobody, elastyczności i regularności chodów oraz harmonii, lekkości i łatwości ruchów.
Ustępowanie od łydki może być wykonane wzdłuż przekątnej i w takim przypadku koń powinien być ustawiony możliwie jak najbardziej równolegle do długiej ściany czworoboku, ale kończyny przednie powinny nieco wyprzedzać tylne. Ustępowanie może być wykonywane także wzdłuż ściany, w tym wypadku koń powinien być ustawiony pod kątem 35° względem kierunku, w którym się porusza.

Artykuł 412 - RUCHY BOCZNE

1. Celem ruchów bocznych – z wyjątkiem ustępowania od łydki - jest rozwinięcie i pogłębienie zaangażowania zadu a w konsekwencji również zebrania.
2. We wszystkich ruchach bocznych - łopatki do wewnątrz, trawersie, renwersie i ciągu - koń jest lekko zgięty i porusza się po różnych liniach.
3. Zgięcie lub wygięcie nie może być przesadne i nie może zaburzać rytmu, równowagi i płynności wykonywanych ruchów.
4. We wszystkich ruchach bocznych chód powinien pozostać swobodny i regularny, pełen impulsu oraz charakteryzować się rozluźnieniem, kadencją i równowagą. Często w ruchach bocznych następuje utrata impulsu ponieważ zawodnik zbyt koncentruje się na zgięciu konia i ruchu w bok.

5. **Łopatką do wewnątrz.** Ruch łopatką do wewnątrz jest wykonywany w kłusie zebranym. Koń porusza się w lekkim, ale równomiernym zgięciu wokół wewnętrznej łydki zawodnika, utrzymując kadencję i stałe ustawienie pod kątem około 30 stopni do linii ruchu. Wewnętrzna przednia kończyna krzyżuje się z przednią zewnętrzną; wewnętrzna tylna kończyna wkracza na wprost pod środek ciężkości konia po tym samym śladzie co zewnętrzna przednia, z jednoczesnym obniżeniem wewnętrznego stawu biodrowego. Koń jest zgięty w stronę przeciwną do kierunku ruchu.

6. **Trawers.** Trawers może być wykonywany w kłusie zebranym lub w galopie zebranym. Koń jest lekko zgięty wokół wewnętrznej łydki zawodnika, ale z większym stopniem zgięcia niż w łopatce do wewnątrz. Należy pokazać stałe ustawienie pod kątem około 35 stopni do kierunku ruchu (patrząc z przodu lub z tyłu widzimy 4 linie). Kończyny przednie pozostają na śladzie, a kończyny tylne przesuwają się do wewnątrz. Zewnętrzne kończyny konia krzyżują się przed wewnętrznymi. Koń jest zgięty w kierunku ruchu.

Przy rozpoczęciu trawersu kończyny tylne muszą opuścić ślad, lub po wyjechaniu narożniku lub kole nie mogą wrócić na ślad. Na zakończenie trawersu kończyny tylne wracają na ślad, (koń pozostaje bez jakiegokolwiek odwrotnego zgięcia w szyi/potylicy), jak po zakończeniu jazdy na kole.

Celem trawersu jest pokazanie płynnego, zebranego kłusa na linii prostej i w prawidłowym zgięciu. Kończyny przednie i tylne krzyżują się, koń zachowuje równowagę i kadencję.

7. **Renwers.** Jest ruchem odwrotnym do trawersu. Kończyny tylne pozostają na śladzie, a kończyny przednie przesuwają się do wewnątrz. Na zakończenie renwersu kończyny przednie wracają na ślad tylnych. Pozostałe zasady i warunki są takie same jak w trawersie.

Koń jest lekko zgięty wokół wewnętrznej łydki zawodnika. Zewnętrzne kończyny konia krzyżują się przed wewnętrznymi. Koń jest zgięty w kierunku ruchu.

Celem renwersu jest pokazanie płynnego zebranego kłusa na linii prostej z większym stopniem zgięcia niż w łopatce do wewnątrz. Kończyny przednie i tylne krzyżują się, koń zachowuje równowagę i kadencję.

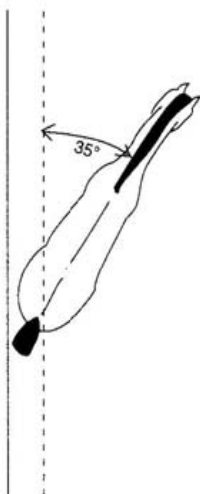
8. **Ciąg.** Ciąg jest odmianą trawersu wykonywaną po przekątnej zamiast wzdłuż ściany. Może być wykonywany w kłusie zebranym (oraz w pasażu w programie dowolnym) lub w galopie zebranym.

Koń powinien być lekko zgięty w kierunku ruchu wokół wewnętrznej łydki zawodnika. Podczas całego ruchu powinien zachowywać kadencję i równowagę. Aby zapewnić swobodę i możliwość ruchu w łopatkach bardzo ważne jest zachowanie impulsu, szczególnie przez zaangażowanie wewnętrznej tylnej kończyny. Koń powinien być prawie równoległy do długiej ściany czworoboku, z nieznacznym wyprzedzaniem zadu przez przód. W kłusie, zewnętrzne kończyny krzyżują się przed wewnętrznymi. W galopie ruch jest wykonywany w seriach skoków w przód i w bok.

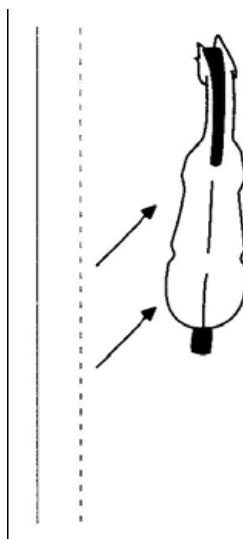
Celem ciągu w kłusie jest pokazanie płynnego zebranego kłusa na przekątnej z większym stopniem zgięcia niż w łopatkce do wewnątrz. Kończyny przednie i tylne krzyżują się, koń zachowuje równowagę i kadencję.

Celem ciągu w galopie jest pokazanie i rozwijanie zebrania i elastyczności galopu w płynnym ruchu do przodu i w bok bez jakiegokolwiek utraty rytmu, równowagi, rozluźnienia posłuszeństwa w zgięciu.

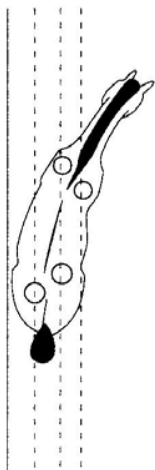
Ustępowanie od łydki
wzdłuż ściany



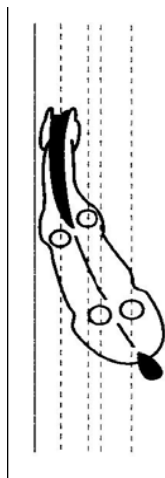
Ustępowanie od łydki
po przekątnej



Łopatką do wewnątrz



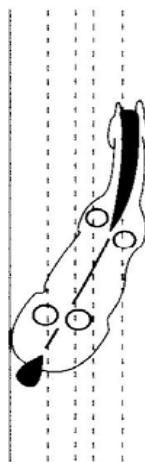
Trawers

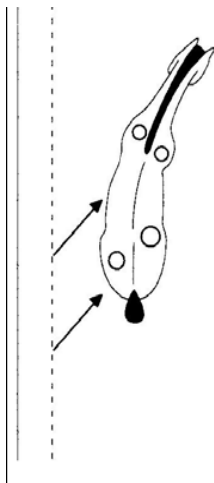


Renwers

Renwers

Renwers

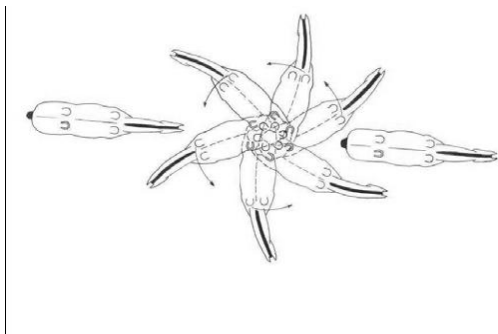




Artykuł 413 – PIRUET, PÓLPIRUET i ZWROT NA ZADZIE

1. **Piruet (półpiruet)** jest obrotem o trzysta sześćdziesiąt (360) stopni (sto osiemdziesiąt (180) stopni w półpiruecie) wykonywanym na dwóch (2) śladach o promieniu równym długości konia, gdzie przód porusza się wokół zadu.
2. Piruety (półpiruety) wykonuje się zwykle w stępie zebranym lub zebranym galopie, mogą być także wykonywane w piaffie.
3. W piruecie (półpiruecie) kończyny przednie i zewnętrzna tylna poruszają się wokół wewnętrznej tylnej. Wewnętrzna tylna kończyna zakreśla możliwie jak najmniejsze koło.
4. Niezależnie od chodu, w którym piruet (półpiruet) jest wykonywany, koń jest lekko zgięty w kierunku, w którym jest prowadzony, postawiony na pomoce, na lekkim kontakcie, obraca się spokojnie zachowując kolejność i rytm stawiania nóg w danym chodzie. Potyllica pozostaje najwyższym punktem w całości ruchu.
5. W czasie wykonywania piruetów (półpiruetów) koń powinien utrzymać aktywność (także w stępie) i nigdy nie powinien poruszać się do tyłu ani w bok.
6. Przy wykonywaniu piruetów (półpiruetów) w galopie zawodnik powinien utrzymać lekkość ruchu, przy jednoczesnym akcentowaniu zebrania.

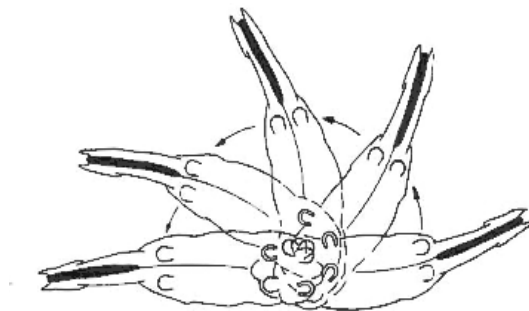
Koń demonstruje zaangażowanie i obniżenie zadu wyraźnie zginając stawy. Integralną częścią oceny ruchu jest jakość skoków galopu poprzedzających i kończących piruet. Skoki galopu powinny charakteryzować się podwyższoną aktywnością i zebraniem przed rozpoczęciem piruetu, a po jego zakończeniu koń powinien pozostać w równowadze.



Piruet i półpiruet w galopie

Cele piruetu i półpiruetu w galopie: pokazać chęć konia do obrotu wokół wewnętrznej tylnej kończyny na małym promieniu z nieznacznym zgięciem w kierunku obrotu, utrzymanie aktywności i czystości galopu, wyprostowania i równowagi przed i po zakończeniu figury oraz prawidłowych skoków galopu w czasie obrotu. W czasie wykonywania piruetu lub półpiruetu sędziowie powinni móc rozpoznać prawdziwe skoki galopu mimo tego, że kopyta stawiane po przekątnej – wewnętrzna tylna i zewnętrzna przednia – nie są stawiane na podłożu równocześnie.

7. Ocena jakości piruetów (półpiruetów) obejmuje rozluźnienie, lekkość i regularność oraz precyzję i płynność wejścia i wyjścia. W piruecie w galopie powinno być od sześciu (6) do ośmiu (8) skoków, natomiast od trzech (3) do czterech (4) w półpiruecie.
8. **Półpiruet w stępie** (sto osiemdziesiąt – 180 stopni) jest wykonywany w stępie zebrany z zebraniem utrzymanym podczas całego ćwiczenia. Po zakończeniu półpiruetu koń powraca na ślad bez krzyżowania kończyn tylnych.



Półpiruet w stępie

9. **Zwrot na zadzie ze stępa** (Półpiruet roboczy). Dla młodych koni, które nie są gotowe do pokazania stępa zebranego, zwrot na zadzie jest ćwiczeniem zbierającym. Zwrot jest wykonywany ze stępa pośredniego poprzez półparady skracające wykroki i poprawiające umiejętność zgięcia stawów zadu. Koń nie przechodzi do zatrzymania przed i po wykonaniu zwrotu. Zwrot na zadzie ze stępa może być wykonany z większym promieniem (ok. $\frac{1}{2}$ m) niż półpiruet w stępie, ale kryteria skali szkoleniowej dotyczące rytmu, kontaktu, aktywności i wyprostowania są takie same.
10. **Zwrot na zadzie z zatrzymania do zatrzymania** (sto osiemdziesiąt - 180 stopni). Dla utrzymania tendencji do ruchu naprzód dozwolony jest jeden (1) lub dwa (2) kroki naprzód przed rozpoczęciem zwrotu. Obowiązują te same kryteria jak przy zwrocie na zadzie ze stępa.

Artykuł 414 - PASAŻ

1. **Pasaż** jest miarowym klusem, o wysokim stopniu zebrania, wyniosłym i z dużą kadencją. Charakteryzuje go mocno zaznaczone zaangażowanie zadu i wyraźnie akcentowane zginanie stawów kolanowego i skokowego. Elastyczny ruch powinien być pełen gracji. Każda przekątna para kończyn powinna unosić się i powracać naprzemiennie na ziemię, w kadencji wraz z przedłużonym momentem zawieszenia.
2. Co do zasady czubek kopyta przedniej kończyny powinien być uniesiony na wysokość środka nadpęcia kończyny przedniej będącej w fazie podparcia. Czubek kopyta unoszonej tylnej kończyny powinien być nieznacznie powyżej stawu pęcinowego kończyny będącej w fazie podparcia.

3. Szyja powinna być uniesiona i wygięta z gracją, z potylicą jako najwyższym punktem i linią nosa zbliżoną do pionu. Koń powinien być postawiony na pomoce bez zmiany kadencji. Impuls pozostaje wyraźny i żywy.
4. Nieregularne kroki przednich lub tylnych kończyn, kołysanie przodu lub zadu na boki, urywane ruchy przednich lub tylnych kończyn, wleczenie tylnych kończyn lub podwójny rytm w fazie zawieszenia zaliczane są do poważnych błędów.

Celem pasażu jest pokazanie najwyższego stopnia zebrania, kadencji i wyraźnie zaznaczonej fazy zawieszenia w klusie.

Artykuł 415 - PIAFF

1. **Piaff** jest ruchem kończyn po przekątnej, charakteryzującym się wysokim stopniem zebrania, wyniosłością, kadencją, sprawia wrażenie pozostawania w miejscu. Grzbiet konia jest rozluźniony i elastyczny. Zad powinien być obniżony, stawy skokowe mocno zaangażowane, co przyczynia się do większej swobody, lekkości i obszerności ruchu łopatek i kończyn przednich. Przekątne pary kończyn są unoszone i stawiane na ziemię naprzemian, sprężysto i w równej kadencji.
 - 1.1. W piaffie czubek kopyta przedniej kończyny powinien unosić się na wysokość środka nadpęcia kończyny będącej w fazie podparcia. Czubek kopyta unoszonej tylnej kończyny powinien znaleźć się nieznacznie powyżej stawu pęcinowego kończyny będącej w fazie podparcia.
 - 1.2. Szyja powinna być uniesiona i z gracją zaokrąglona, z potylicą jako najwyższym punktem. Koń powinien być postawiony na pomoce z elastyczną potylicą. Kontakt powinien być lekki i delikatny. Kłoda konia powinna poruszać się w górę i w dół ze swobodą, harmonijnie, z zachowaniem kadencji.
 - 1.3. Piaff powinien być wykonywany w doskonałej równowadze, sprawiając wrażenie pozostawania w miejscu, przy czym musi mu towarzyszyć stała dążność do ruchu naprzód, okazana w momencie ustania stosowania pomocy żądających od konia piaffu.
 - 1.4. Nawet nieznaczny ruch do tyłu, nieregularne lub urywane kroki tylnych lub przednich kończyn, nieczyste stawianie przekątnych, krzyżowanie przednich lub tylnych kończyn, kołysanie na boki przodem lub zadem, szerokie stawianie zadu lub przodu, przesuwanie się za dużo do przodu lub podwójnie wybijany rytm, są poważnymi błędami.

Cele piaffu: zademonstrowanie najwyższego stopnia zebrania sprawiające wrażenie pozostawania w miejscu.

Artykuł 416 – IMPULS / POSŁUSZEŃSTWO

1. **Impuls** jest określeniem opisującym przekształcenie aktywnej, ale kontrolowanej energii wytwarzanej przez zad konia na energiczny ruch. Wyraża się on jedynie przez miękkość i elastyczność grzbietu i kontrolę przez łagodny kontakt z ręką jeźdźca.

1.1. Tempo samo w sobie ma niewiele wspólnego z impulsem, najczęściej powoduje spłaszczenie chodów. Widoczną oznaką impulsu jest wyraźnie akcentowana i płynna (nie w rytmie staccato) praca tylnych kończyn. Stawy skokowe w momencie odrywania się kopyta od ziemi powinny poruszać się w kierunku do przodu, a nie być podciągane pionowo, a na pewno nie mogą być skierowane do tyłu. Głównym elementem impulsu jest czas trwania fazy zawieszenia w stosunku do fazy podparcia. Z tego względu impuls odnosi się tylko do chodów, w których występuje faza zawieszenia.

1.2. Impuls jest wstępnym warunkiem prawidłowego zebrania w klusie i w galopie. Tam, gdzie brak impulsu, nie można mówić o zebraniu.

2. **Posłuszeństwo** nie oznacza podporządkowania lecz uległość przejawiającą się przez stałą uwagę, gotowość i zaufanie w całym zachowaniu konia, jak również przez harmonię, lekkość i łatwość, z jaką wykonuje on różne ruchy.

Stopień posłuszeństwa przejawia się także przez sposób, w jaki koń akceptuje kielno, przy lekkim, miękkim kontakcie i giętkiej potylicy. Opór, ucieczka przed ręką jeźdźca, ustawienie „przed” lub „poza” kielznem wskazują na brak posłuszeństwa. Główny kontakt z pyskiem konia musi być utrzymywany przez wędzidło.

2.1. Wystawianie języka, trzymywanie go nad wędzidłem lub podciąganie, podobnie jak zgrzytanie zębami lub kręcenie ogonem są najczęściej oznakami nerwowości, napięć lub oporu ze strony konia i muszą być wzięte pod uwagę przez sędziego w ocenie rozpatrywanego ruchu, jak również w ocenie ogólnej.

2.2. Przy ocenie posłuszeństwa w pierwszym rzędzie należy wziąć pod uwagę chęć współpracy, to czy koń rozumie postawione mu zadania i czy ma wystarczające zaufanie do zawodnika, by reagować na pomoce bez strachu i napięcia.

2.3. Wyprostowanie konia, tendencja do „ruchu pod górę” (wyniosłość) i równowaga umożliwiając koniowi pozostanie przed łydką jeźdźca i ruch do przodu z samoniesieniem i akceptacją wędzidła. Właśnie to naprawdę tworzy obraz harmonii i lekkości.

Spełnianie wymogów i ruchów programów ujeżdżeniowych jest głównym kryterium posłuszeństwa.

Artykuł 417 - ZEBRANIE

Celem zebrania konia jest:

- a) umożliwienie zrównoważenia się i uzyskania równowagi w ruchu konia, która została zakłócona przez dodatkowy ciężar zawodnika;
- b) rozwinięcie umiejętności konia do obniżenia i zaangażowania zadu, co prowadzi do lekkości i swobody przodu;
- c) uzyskanie odpowiedniej postawy celem łatwiejszego powodowania koniem i uczynienia go przyjemniejszym w jeździe.

Zebranie rozwija się przez stosowanie półparad, a także ćwiczenie ruchów bocznych: łopatki do wewnątrz, trawersu, renwersu, ciągu.

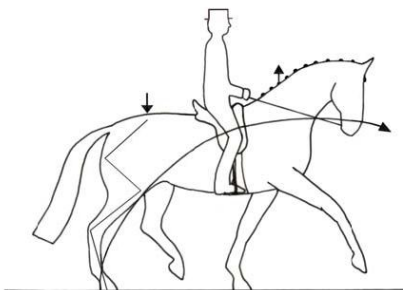
Zebranie osiąga się i poprawia za pomocą dosiadu i łydek oraz wstrzymującego działania ręki, co prowadzi do zaangażowania zadu. Wyraźniejsze zginanie i giętkość stawów umożliwiają podstawianie kończyn tylnych pod kłodę konia.

Kończyny tylne nie mogą jednak być podstawione zbyt daleko do przodu pod kłodę ponieważ mogłoby to skrócić zbytnio podstawę podparcia i uniemożliwiać ruch konia. W takich przypadkach linia grzbietu mogłaby być za mocno wydłużona i uniesiona w stosunku do podstawy podparcia na nogach, zakłócając stabilność i utrudniając osiągnięcie właściwej harmonii oraz równowagi.

Z drugiej strony konie o zbyt wydłużonej podstawie podparcia są niezdolne lub niechętne do głębszego podstawiania kończyn pod kłodę, a tym samym większego zaangażowania zadu i nie mogą osiągnąć właściwego zebrania, które charakteryzuje się swobodą i łatwością wykonywania ruchów przy zachowaniu właściwej postawy i aktywności zadu.

Pozycja głowy i szyi konia w chodach zebranych jest naturalnie uzależniona od stopnia wyszkolenia, jak również w pewnym stopniu od jego budowy. Wymaga się pokazania swobodnie uniesionej szyi tworzącej harmonijną krzywiznę od kłębu do potylicy będącej najwyższym punktem, z nosem lekko przed pionem.

W chwili, gdy zawodnik używa pomocy aby uzyskać chwilowy efekt zbierający głowa może pozostawać mniej więcej w pionie. Łuk szyi jest bezpośrednio związany ze stopniem zebrania.



Artykuł 418 - DOSIAD I POMOCE ZAWODNIKA

1. Wszystkie ruchy konia winny być wykonane przy użyciu niewidocznych pomocy i bez widocznego wysiłku ze strony zawodnika. Zawodnik powinien mieć dobrą równowagę, elastyczność, siedzieć głęboko na środku siodła i płynnie amortyzować ruchy konia lędźziami, biodrami i miękkimi udami, ze spokojnymi łydkami mocno obciążniętymi w dół. Pięta powinny być najniższym punktem. Górna część tułowia powinna być nieusztynwiona i wyprostowana. Kontakt powinien być niezależny od dosiada, ręce powinny być ustawione blisko siebie z kciukiem jako najwyższym punktem i z linią prostą poprowadzoną od elastycznego łokcia, poprzez dłoń do pyska konia. Łokcie powinny być zbliżone do tułowia. Spełnienie tych wszystkich kryteriów pozwala zawodnikowi na płynne i swobodne podążanie za ruchem konia.
2. Skuteczność pomocy jeźdźca umożliwia precyzyjne wykonanie poszczególnych zadań wymaganych w programach. Powinno być zawsze wrażenie harmonijnej współpracy pomiędzy koniem a zawodnikiem.
3. Prowadzenie konia obydwoma rękami jest obowiązkowe we wszystkich programach na zawodach FEI. W trakcie opuszczania czworoboku stępem na długiej wodzy po wykonaniu programu zawodnik może, według własnego uznania, prowadzić konia jedną (1) ręką.
W programach dowolnych – patrz Wytyczne dla sędziów w programach dowolnych oraz Wytyczne do oceny stopnia trudności programów dowolnych na stronie www.fei.org.
- 3.1. Oprócz zatrzymania i ukłonu, kiedy zawodnik ma obowiązek wziąć wodze w jedną rękę, prowadzenie konia obydwoma rękami jest obowiązkowe na wszystkich zawodach FEI, jednak dyskretne poklepanie po szyi w nagrodę za dobrze wykonane ćwiczenie lub dla uspokojenia konia jest całkowicie akceptowalne (podobnie jak sytuacja,

gdy zawodnik musi zetrzeć sobie muchę z oka lub inne okoliczności takie jak poprawianie ubioru, czapraka itp.)

Jeżeli jednak zawodnik celowo bierze wodze w jedną rękę w celu użycia wodzy lub drugiej ręki do uzyskania od konia większego impulsu lub sprowokowania widowni do oklasków podczas programu będzie to uznane za błąd i będzie odzwierciedlone zarówno w ocenie za ruch jak i w ocenie ogólnej.

W programach dowolnych – patrz Wytyczne dla sędziów w programach dowolnych oraz Wytyczne do oceny stopnia trudności programów dowolnych FEI.

4. Użycie głosu albo wielokrotne cmokanie jest poważnym błędem, który powinien być uwzględniony w ocenie za ruch oraz w ocenie ogólnej.

Artykuł 419 - CEL MIĘDZYNARODOWYCH ZAWODÓW W UJEŹDŻENIU

Międzynarodowa Federacja Jeździecka (FEI) wprowadziła w 1929 roku Międzynarodowe Zawody w Ujeźdźeniu celem uchronienia sztuki jeździeckiej od nadużyć, na jakie mogłaby być narażona i utrzymania jej w czystości zasad, tak by zasady tej dyscypliny mogły być przekazywane przyszłym pokoleniom zawodników.

Artykuł 420 - KATEGORIE MIĘDZYNARODOWYCH ZAWODÓW W UJEŹDŻENIU

1. Zgodnie z Przepisami Ogólnymi FEI wyróżnia się następujące kategorie Międzynarodowych Zawodów w Ujeźdźeniu: CDI1* do CDI5*, CDI-W, CDIO2* do CDIO5*, CDI-U25, CDIO-U25, CDI-Y, CDIO-Y, CDI-J, CDIOJ, CDI-Ch, CDIO-Ch, CDI-P, CDIOP, CDI-YH, CDI-Am, Mistrzostwa FEI, Igrzyska Regionalne i Olimpijskie, które muszą być rozgrywane zgodnie z przepisami przedstawionymi w kolejnych artykułach, z wyjątkiem sytuacji opisanych w przepisach specjalnych, a odnoszących się do określonych zawodów, takich jak Igrzyska Olimpijskie i Paraolimpijskie.
2. **Zawody krajowe (CDN)** - patrz Przepisy Ogólne FEI art. 101.1, 2 i 3.
Przepis ten nie dotyczy zagranicznych zawodników (zawodników zamieszkałych poza krajem swojego pochodzenia zgodnie z definicją zawartą w Przepisach Ogólnych FEI), którzy zamieszkują przez część roku w kraju pełniącym rolę gospodarza i posiadają licencję gościa federacji będącej gospodarzem.
3. **CDI-W (Eliminacje i Finał)**. Zawody, podczas których rozgrywane są konkursy do Pucharu Świata, oznaczone są przez dodanie litery "W". Patrz Przepisy Pucharu Świata FEI w Ujeźdźeniu.
 - 3.1. W przypadku kolizji terminów eliminacje do CDI-W będą miały pierwszeństwo w stosunku do zawodów CDI 4* i wyższych w tej samej lidze.
 - 3.2. Żadne zawody CDI 5* nie mogą odbywać się w tym samym terminie co Finał Pucharu Świata FEI w Ujeźdźeniu. Co do zasady żadne CDI-W nie powinny odbywać się w okresie dwóch (2) tygodni poprzedzających Finał Pucharu Świata FEI w Ujeźdźeniu.

4. W zawodach CDI/ CDI-W/ CDI-U25/ CDIY/ CDIJ/ CDIP/ CDI-Ch niedozwolone są nieoficjalne konkursy zespołowe. Informacji o oficjalnych konkursach zespołowych szukaj w przepisach FEI o CDIO.

4.1. Aby móc zorganizować CDI 5* Komitet Organizacyjny musi wcześniej zorganizować CDI 3*/4* oraz uzyskać pozytywną opinię w oficjalnych raportach do FEI.

5. CDIO

5.1. Kwalifikacje zawodników

5.1.1. Co do zasady CDIO są otwarte dla zawodników z nieograniczonej liczby federacji jeździeckich (patrz Przepisy Ogólne FEI).

5.1.2. Warunkiem uzyskania przez zawody statusu CDIO jest zaproszenie minimum sześciu (6) zespołów włącznie z federacją będącą gospodarzem (jeden – (1) – zespół na każdą federację jeździecką) i udział przynajmniej trzech (3) zespołów. Zawody Pucharu Narodów – patrz opublikowane Przepisy FEI Pucharu Narodów w Ujeżdżeniu.

5.2. **Pierwszeństwo.** Zawody CDIO2* do 5* mają pierwszeństwo co do terminu ich rozgrywania przed wszystkimi CDI zgodnie z Przepisami Ogólnymi FEI. Terminy zawodów CDIOY/J na tym samym kontynencie nie mogą ze sobą kolidować.

5.3. Konkursy zespołowe

5.3.1. Aby zakwalifikować się do Konkursu jako zespół, musi być przewidziany oficjalny Konkurs Zespołowy. Zespół musi się składać z maksymalnie czterech (4) i minimalnie trzech (3) zawodników tej samej narodowości. Niedozwolone są pary rezerwowe. Zawody rangi CDIO3* lub wyższej mogą korzystać z nowego formatu olimpijskiego. Składy zespołów dla konkursów młodzieżowych zostały określone w odpowiednich załącznikach.

6. **Mistrzostwa FEI.** Patrz Rozdział V Przepisów Ujeżdżenia FEI.

7. **Igrzyska Regionalne.** Przepisy dotyczące tych zawodów muszą być zatwierdzone przez Zgromadzenie Ogólne FEI.

8. **Igrzyska Olimpijskie.** Patrz przepisy dotyczące zawodów jeździeckich rozgrywanych na Igrzyskach Olimpijskich opublikowane oddzielnie na stronie internetowej FEI.

9. Na dwa (2) tygodnie przed Igrzyskami Olimpijskimi, Mistrzostwami Świata oraz Mistrzostwami Kontynentalnymi na tym samym kontynencie nie mogą odbywać się żadne zawody Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu, CDI/CDIO5* ani CDI/CDIO4*.

Artykuł 421 - PROGRAMY

Każdy konkurs jest rozgrywany według obowiązującego programu. Oficjalne programy publikowane są z upoważnienia FEI i w żadnym wypadku nie mogą być modyfikowane ani upraszczane bez zgody FEI.

Wyróżnia się następujące programy:

1. Programy dla młodych koni:
 - 1.1. programy dla koni czteroletnich (4) (używane tylko na zawodach krajowych)
 - 1.2. programy dla koni pięcioletnich (5)
 - 1.3. programy dla koni sześcioletnich (6)
 - 1.4. programy dla koni siedmioletnich (7).
2. **Program Św. Jerzego** - program o średnim stopniu trudności. Program odzwierciedla średni stopień zaawansowania w treningu. Zawiera ćwiczenia demonstrujące posłuszeństwo konia wobec wymogów klasycznej sztuki jeździeckiej, a także sprawdzające stopień osiągniętej równowagi psychicznej i fizycznej oraz rozwoju pozwalającego na wykonanie ćwiczeń z harmonią, lekkością i łatwością.
3. **Program Intermediate I** (Inter I) - program o średnio-zaawansowanym stopniu trudności
Celem tego programu jest stopniowe przygotowanie konia, bez uszczerbku dla jego kondycji psychicznej i fizycznej, od poprawnego wykonania programu Św. Jerzego do bardziej wymagających ruchów konkursu Intermediate II.
4. Intermediate A
5. Intermediate B
6. **Program Intermediate II** (Inter II) - program zaawansowany. Celem jest przygotowanie konia do Grand Prix.
7. **Program Grand Prix** - program o najwyższym stopniu trudności.
Konkurs z programem GP jest konkursem o najwyższym stopniu trudności, wydobywającym z konia doskonałą lekkość, charakteryzującą się całkowitym brakiem oporu oraz osiągnięciem pełnego zebrania i impulsu; obejmuje to wszystkie chody szkolne i wszystkie podstawowe ruchy.

8. **Grand Prix Special** - program o takim samym stopniu trudności jak Grand Prix.

Jest to konkurs na tym samym poziomie co Grand Prix, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przejścia.

9. Program dowolny (Freestyle)

Jest to program ujeżdżeniowy do muzyki zawierający elementy artystyczne, o stopniu trudności odpowiadającym programom dla zawodników na kucach, juniorów, młodych jeźdźców, Intermediate I lub Grand Prix. Obejmuje wszystkie podstawowe chody i zasadnicze ruchy zawarte w programach dla danego poziomu. Zawodnik ma jednak pełną dowolność wyboru sposobu i formy prezentacji w ramach ustalonego czasu. Prezentowany program powinien w sposób zasadniczy zademonstrować jedność pomiędzy zawodnikiem i koniem, jak również harmonię we wszystkich ruchach i przejściach.

10. **Inne programy.** Na zawodach ujeżdżeniowych FEI nie wolno korzystać z innych programów niż oficjalne programy FEI. Jeżeli KO zamierza wypróbować nowy program lub format konkursu można to uczynić w ramach konkursu lub konkursów pokazowych rozgrywanych obok CDI, z uwzględnieniem ich w Propozycjach. Wszelkie tego rodzaju programy wymagają zatwierdzenia przez FEI.

11. Oficjalne programy dla młodych jeźdźców, juniorów, zawodników na kucach i dzieci dostępne są w osobnych Przepisach publikowanych przez FEI. Programy te mogą być wykorzystywane w zawodach dla seniorów tylko za wcześniejszą zgodą FEI. Warunki udziału w nich są określone w art. 422 Przepisów Ujeżdżenia. To samo dotyczy programów używanych w FEI World Dressage Challenge.

Artykuł 422 - WARUNKI UCZESTNICTWA

1. Definicje

- 1.1. Zawodnicy. Zawody międzynarodowe w ujeżdżeniu dla seniorów są dostępne dla zawodników od roku, w którym osiągną oni wiek 16 lat.
- 1.2. Zawodnicy niepełnosprawni. Zawodnicy niepełnosprawni mogą brać udział w zawodach w ujeżdżeniu FEI używając dodatkowych pomocy zgodnie ze stopniem niepełnosprawności, zdefiniowanym w Wykazie FEI dla Zawodników Niepełnosprawnych.
- 1.3. Niedozwolone są zawody organizowane oddzielnie dla mężczyzn i kobiet.

- 1.4. Konie dowolnego pochodzenia mogą brać udział w zawodach międzynarodowych w ujeżdżeniu po ukończeniu sześciu (6) lat. Programy dla juniorów – minimum sześć (6) lat; młodzi jeźdźcy, program Św. Jerzego i Intermediate I – minimum siedem (7) lat; programy powyżej Intermediate I – minimum osiem (8) lat.

Wzrost w kłębie koni rywalizujących na wszystkich poziomach musi przekraczać metr czterdzieści osiem (148 cm) bez podków, z wyjątkiem zawodów dla dzieci (CDI-Ch), gdzie dozwolony jest start na kucach. Patrz także specjalne konkursy/zawody dla młodych koni pięcioletnich (5), sześciioletnich (6) i siedmioletnich (7).

Wiek konia liczony jest od dnia 1 stycznia roku urodzenia (1 sierpnia dla południowej półkuli). Liczenie wieku młodego konia (5, 6 i 7 letniego) jest uzależnione od półkuli, na której koń się urodził. Kraj urodzenia determinuje sposób liczenia wieku konia. Jeśli kraj urodzenia jest nieznan, to wiek konia określa się wg półkuli północnej.

A – wiek konia (w latach)

C – bieżący rok

B – rok urodzenia

Na północnej półkuli wiek konia wylicza się następująco (standardowe określenie wieku):

$$A = C - B$$

Na południowej półkuli wiek zmienia się 1 sierpnia (zamiast 1 stycznia) i jest wyliczany następująco:

Ujeżdżenie		Bieżąca data	
		Przed i do 31 lipca	Od i po 1 sierpnia
Data urodzenia	Przed 31 lipca	$A = C - B$	$A = C - B + 1$
	Po 1 sierpnia	$A = C - B - 1$	$A = C - B$

- 1.5. Konie mogą startować tylko w jednym (1) konkursie dziennie podczas zawodów międzynarodowych i nie mogą startować w konkursach/zawodach krajowych od początku przeglądu koni aż do następnego dnia po zakończeniu udziału w zawodach międzynarodowych.

2. Poziomy konkursów

- 2.1. Konkurs według programu Św. Jerzego. Konkurs ten jest dostępny dla wszystkich koni.

2.2. Konkurs wg programu Intermediate I. Konkurs ten jest albo dostępny dla wszystkich koni albo, jeżeli konkurs Intermediate I został przewidziany w Propozycjach po konkursie Św. Jerzego, Intermediate I musi być dostępny, ale nie obowiązkowy dla przynajmniej sześciu (6) najlepszych par zawodnik/koń, którzy zakwalifikowali się w konkursie Św. Jerzego.

2.3. Konkurs dowolny na poziomie Intermediate I. Konkurs ten może być przewidziany tylko po rozegraniu konkursu Św. Jerzego lub Intermediate I. Konkurs dowolny Intermediate I jest dostępny, ale nie obowiązkowy dla (minimum) sześciu (6) do piętnastu (15) (maksymalnie, łącznie z 15 miejscem ex aequo) najlepszych par zawodnik/koń, którzy zakwalifikowali się w konkursie Św. Jerzego lub Intermediate I.

Od decyzji Komitetu Organizacyjnego zależy, czy konkurs dowolny jest obowiązkowy czy nie. Warunek ten musi być to podany/zawarty w Propozycjach zawodów.

2.4. Konkurs Intermediate A. Konkurs ten jest dostępny dla wszystkich koni.

2.5. Konkurs Intermediate B. Konkurs ten jest albo dostępny dla wszystkich koni albo, jeżeli w Propozycjach przewidziano rozegranie Intermediate B po Intermediate A, Intermediate B musi być dostępny, ale nie obowiązkowy dla minimum sześciu (6) najlepszych par zawodnik/koń zakwalifikowanych w konkursie Intermediate A.

2.6. Konkurs dowolny na poziomie Intermediate A/B. Konkurs ten może być przewidziany tylko po rozegraniu Intermediate A lub B. Konkurs dowolny Intermediate A/B jest dostępny, ale nie obowiązkowy dla (minimum) sześciu (6) do piętnastu (15) (maksimum, łącznie z 15 miejscem ex aequo) najlepszych par zawodnik/koń zakwalifikowanych w konkursie Intermediate A lub B. Od decyzji Komitetu Organizacyjnego zależy, czy konkurs dowolny jest obowiązkowy czy nie. Warunek ten musi być to podany/zawarty w Propozycjach zawodów.

2.7. Konkurs Intermediate II. Konkurs ten jest albo otwarty dla wszystkich koni, albo, jeżeli Intermediate II został przewidziany po Intermediate A lub B, wówczas Intermediate II musi być otwarty, ale nie obowiązkowy dla minimum sześciu (6) najlepszych par zawodnik/koń zakwalifikowanych w konkursie Intermediate A lub B.

2.8. Konkurs Grand Prix. Konkurs ten jest otwarty dla wszystkich koni.

2.9. Konkurs Grand Prix Special. Konkurs GPS może być rozgrywany tylko po konkursie Grand Prix. Na zawodach CDI3* i wyższej rangi konkurs GPS musi być otwarty dla minimum sześciu (6) do maksimum piętnastu (15) (włącznie z 15 miejscem ex aequo) najlepszych par zawodnik/koń, które się zgłosiły i zakwalifikowały z konkursu GP. Jeśli zakwalifikowało się mniej niż sześć (6) par wszystkie mają prawo startu. Jeśli w eliminacyjnym Grand Prix jest trzydzieści (30) albo więcej par Komitet Organizacyjny musi umożliwić minimum piętnastu (15) startującym udział w Grand Prix Special. Zawodnicy, którzy zadeklarowali chęć startu w GPS, w przypadku zakwalifikowania się, są zobowiązani do startu. Zawodnik może startować tylko na jednym (1) koniu. W zawodach CDIO, Mistrzostwach i Igrzyskach Olimpijskich obowiązują art. 449 i 456 Przepisów Ujeżdżenia. Dla zakwalifikowanej pary udział w konkursie jest obowiązkowy.

W przypadkach uzasadnionego anulowania startu pary z powodu choroby lub innych nieprzewidzianych okoliczności, zamiast niej kwalifikuje się następna para zawodnik/koń z konkursu Grand Prix.

2.10. Konkurs dowolny na poziomie Grand Prix. Konkurs dowolny na poziomie GP może być rozgrywany tylko po konkursie Grand Prix. Na zawodach CDI-W konkurs dowolny na poziomie GP jest obowiązkowy. Konkurs dowolny na poziomie GP musi być otwarty dla minimum sześciu (6) do maksymalnie piętnastu (15) najlepszych par zawodnik/koń (włączając zawodników zajmujących wspólnie 15 miejsce), którzy zgłosili się i zakwalifikowali z konkursu GP. Jeśli zakwalifikowało się mniej niż sześć (6) par wszystkie mają prawo startu. Jeśli jest trzydzieści (30) albo więcej par w eliminacyjnym Grand Prix, Komitet Organizacyjny musi umożliwić minimum piętnastu (15) startującym udział w Grand Prix dowolnym. Zawodnicy, którzy zadeklarowali chęć startu w konkursie dowolnym na poziomie GP są zobowiązani do startu w przypadku zakwalifikowania się. Zawodnik może startować tylko na jednym (1) koniu. Dla zawodów CDIO, Mistrzostw i Igrzysk Olimpijskich patrz art. 449 i 456. Dla zakwalifikowanej pary udział w konkursie jest obowiązkowy. W przypadkach uzasadnionego anulowania startu pary z powodu choroby lub innych nieprzewidzianych okoliczności zamiast niej kwalifikuje się następna para zawodnik/koń z konkursu Grand Prix

2.11.1. Konkurs pocieszenia. Konie niezakwalifikowane do Grand Prix Special lub konkursu dowolnego na poziomie Grand Prix oraz pary, które wcześniej zadeklarowały w nim udział, mogą wystartować w konkursie pocieszenia (Intermediate II lub Grand Prix, jeśli tak zaplanowano). Udział w konkursach pocieszenia GP nie stanowi

podstawy przyznania punktów rankingowych FEI lub uzyskania kwalifikacji do Mistrzostw FEI lub Igrzysk Olimpijskich, a nagrody pieniężne w konkurach pocieszenia muszą być niższe niż w konkursach kwalifikacyjnych, za które przyznawane są punkty rankingowe.

- 2.11.1. Konkursy pocieszenia mogą być rozgrywane w ramach małej i średniej rundy.
- 2.11.2. Konkurs pocieszenia może być sędziowany tylko przez trzech (3) sędziów i musi być wyraźnie oznaczony w Propozycjach oraz w wynikach.
- 2.12. Zawodnik, który nie wystartuje bez uzasadnionego powodu w konkursie, w którym start był obowiązkowy, traci zdobyte miejsce i nagrody pieniężne wygrane we wcześniejszych konkursach na tych zawodach oraz podlega dyskwalifikacji.

3. Protokoły konkursów.

- 3.1. Kwalifikacje do wszystkich programów dowolnych i Grand Prix Special. Koń musi uzyskać wynik na poziomie minimum sześćdziesięciu procent (60%) w konkursie kwalifikacyjnym aby uzyskać prawo startu w programie dowolnym na wszystkich poziomach lub Grand Prix Special.
- 3.2. Liczba koni mogących wystartować w jednym konkursie pod tym samym zawodnikiem. We wszystkich zawodach CDI o liczbie koni, na których zawodnik może startować w każdym konkursie, z wyjątkiem konkursów dowolnych i Grand Prix Special, w których zawodnik może startować tylko na jednym (1) koniu, decyduje Komitet Organizacyjny. Zasada ta obowiązuje również na zawodach CDIO, z wyjątkiem konkursu GP, w którym zawodnik może startować tylko na jednym (1) koniu (patrz także art. 448 Przepisów Ujeżdżeniowych).
W szczególnych przypadkach, w CDI gdzie jest mniej niż piętnaście (15) par zawodnik/koń zgłoszonych i startujących w konkursie eliminacyjnym, Komitet Organizacyjny może wystąpić do FEI o specjalne pozwolenie umożliwiające zawodnikom na udział w konkursie eliminacyjnym na dwóch (2) koniach i kwalifikowanie się do konkursu dowolnego. Jeśli pozwolenie zostanie udzielone oba konie otrzymają punkty do ogólnoświatowej listy rankingowej FEI (WDRL). Takie same zasady odnoszą się do konkursu GP Special lub innych konkursów przewidzianych pomiędzy konkursem

eliminacyjnym a dowolnym. Informacja o takim specjalnym pozwoleniu musi zostać umieszczona w zatwierdzonych Propozycjach.

Jeżeli Propozycje zawodów w niektórych konkursach dopuszczają start zawodników na więcej aniżeli jednym (1) koniu, powinny one zawierać zastrzeżenie, że w przypadku otrzymania zbyt wielu zgłoszeń imiennych w późniejszym terminie, przed zamknięciem zgłoszeń, możliwość startu zawodnika w tym samym konkursie na kilku koniach zostanie zniesiona.

- 3.3. **Alternatywa.** Na zawodach CDI gdzie przewidziane są 3 konkursy w rundzie zawodnicy muszą podać, najpóźniej w dacie zgłoszeń ostatecznych, do którego z dwóch (2) następujących konkursów chcą się kwalifikować. Zawodnik może podać opcję pierwszą i drugą jeśli Komitet Organizacyjny na to zezwala (tzn. zawodnik może podać GP dowolny jako pierwszą opcję a GP Special jako drugą). Komitet Organizacyjny może także zaliczyć zawodników do konkursów na podstawie wyników pierwszego konkursu. Jeśli po zakończeniu pierwszego konkursu którykolwiek z następnych dwóch konkursów ma zbyt dużo zgłoszeń, zawodnik ma prawo wystartować w drugim z tych konkursów. Na tym samym koniu możliwy jest start tylko w jednym (1) z tych konkursów, a pierwotny wybór konkursu nie może być zmieniony jeżeli w konkursie są miejsca.

- 3.3.1. Jeśli w Propozycjach przewidziany jest konkurs pocieszenia GP, zawodnik może wybrać opcję startu w tym konkursie GP pocieszenia najpóźniej w zgłoszeniach ostatecznych. W zawodach CDI3* i wyższych poza Europą i Ameryką Północną zawodnik może wystartować w trzech konkursach Grand Prix (Grand Prix, Grand Prix Special i Grand Prix dowolnym), ale Grand Prix Special i Grand Prix dowolny są dostępne tylko dla minimum sześciu (6) do maksimum piętnastu (15) (włącznie z 15 miejscem ex aequo) najlepszych par zawodnik/koń, którzy zakwalifikowali się w konkursie Grand Prix.

- 3.4. **Podział konkursu** na dwa (2) dni. Jeżeli w konkursie liczba startujących przekracza mniej więcej czterdziestu (40), Komitet Organizacyjny zawodów musi podzielić taki konkurs na 2 dni lub na dwa osobne konkursy. W przypadkach nadzwyczajnych, jeżeli liczba startujących przekracza osiemdziesięciu (80) zawodników, FEI podejmie ostateczną decyzję jak rozwiązać tę sytuację. Ewentualne zmiany w przewidzianym programie zawodów muszą być uzgodnione z FEI.

3.5. **Wybór konkursów.** Na każdych zawodach para zawodnik/koń może brać udział w konkursach na tym samym poziomie tylko na następujących zasadach:

- Mała runda: Św. Jerzy - Intermediate I - Intermediate I dowolny
- Runda średnia: Intermediate A - Intermediate B - Intermediate II; konkurs dowolny średniej rundy
- Duża runda: Intermediate II – Grand Prix – Grand Prix Special – Grand Prix dowolny

3.6. **Szkolenie koni.** Po przyjeździe na teren zawodów i oficjalnym otwarciu stajni zgodnie z Propozycjami zatwierdzonymi przez FEI oraz przez cały czas trwania zawodów nikt inny niż zawodnik nie ma prawa jeździć na koniu zgłoszonym na zawody, pod karą dyskwalifikacji (patrz art. 429.10.4). Oznacza to na przykład, że luzak siedzący na koniu może stępować na długiej, bezpiecznej wodzy oraz lonżowanie i pomoc głosowa z ziemi od trenera lub osoby reprezentującej go jest dozwolona. Odstępstwo od tej reguły może mieć miejsce w wyjątkowej sytuacji po uzyskaniu pisemnej zgody FEI lub Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej.

Warunki użycia bata określa art. 428 niniejszych przepisów.

W żadnym przypadku nie wolno szkolić koni na innych terenach niż oficjalnie do tego wyznaczonych. Szkolenie koni na jakimkolwiek terenie, który nie może być nadzorowany przez komisarzy, jest zabronione.

Konie nie mają prawa opuszczać stajni, placów konkursowych ani innych terenów nadzorowanych przez komisarzy w żadnym celu, chyba że za zgodą osoby oficjalnej FEI pełniącej funkcję na zawodach lub lekarza weterynarii działającego w interesie zdrowia i dobra konia.

3.7. **Certyfikaty kwalifikacyjne.** FN są zobowiązane do potwierdzenia kwalifikacji wszystkich par zawodnik/koń zgłoszonych do startu we wszystkich Mistrzostwach Świata i Europy FEI oraz w Igrzyskach Olimpijskich na podstawie wyników osiągniętych w CDI3*/ CDI4*/ CDI5* oraz CDIO. Rezultaty z zawodów CDI2* organizowanych poza Europą i Ameryką Północną w określonych warunkach mogą być uznane za kwalifikacje na Mistrzostwa Świata FEI i Mistrzostwa Kontynentalne rozgrywane na poziomie Grand Prix.

Standardy kwalifikacyjne są ustalane każdorazowo w przypadku Igrzysk Olimpijskich, Mistrzostw Świata i Europy oraz oddzielnie publikowane przez FEI. Po opublikowaniu standardy te stają się integralną częścią Przepisów Ujeżdżeniowych.

Certyfikaty kwalifikacyjne na inne Mistrzostwa i Igrzyska mogą obowiązywać stosownie do wymagań tych zawodów.

3.8. Możliwości startu w zawodach ujeżdżeniowych dla seniorów

Młode konie:

- Program Wstępny dla koni 5-letnich – Program dla koni pięcioletnich (5) – Finał
- Program wstępny dla koni 6-letnich – Program dla koni sześcioletnich (6) – Finał
- Program Wstępny dla koni 7 letnich - Program dla koni siedmioletnich (7) – Finał.

Mała runda :

- konkurs Św. Jerzego.
- konkurs Św. Jerzego – Intermediate I.
- konkurs Św. Jerzego – Intermediate I dowolny
- konkurs Św. Jerzego – opcja: Intermediate I lub Intermediate I dowolny
- konkurs Św. Jerzego – Intermediate I - Intermediate I dowolny .
- Intermediate I.
- Intermediate I – Intermediate I dowolny.

Średnia runda :

- Intermediate A
- Intermediate B
- Intermediate A - Intermediate B
- Intermediate A – Intermediate II
- Intermediate B – Intermediate II
- Intermediate A – Intermediate B – Intermediate II
- oprócz tego można rozegrać konkurs dowolny średniej rundy, według decyzji Komitetu Organizacyjnego (dozwolone są maksimum trzy programy).

Runda U25:

- Intermediate A – Grand Prix 16-25
- Intermediate B – Grand Prix 16-25
- Intermediate A – Grand Prix 16-25 – Grand Prix dowolny
- Intermediate B – Grand Prix 16-25 – Grand Prix dowolny
- Intermediate II – Grand Prix 16-25
- Intermediate II – Grand Prix 16-25 – Grand Prix dowolny
- Grand Prix 16-25 – Grand Prix dowolny

Duża runda :

- Intermediate II
- Intermediate II – Grand Prix

- Intermediate II – Grand Prix – Grand Prix dowolny lub Grand Prix Special.
- Grand Prix
- Grand Prix – opcja: Grand Prix Special lub Grand Prix dowolny.
- Grand Prix – Grand Prix Special.
- Grand Prix – Grand Prix dowolny
- Grand Prix – Grand Prix Special - Grand Prix dowolny.
- Formuła Pucharu Narodów na CDIO: Grand Prix i Grand Prix Special lub Grand Prix dowolny.
- Formuła Mistrzowska na CDIO i Mistrzostwa FEI: Grand Prix – Grand Prix Special – Grand Prix dowolny

Konkurs pocieszenia (duża runda):

Intermediate II

Grand Prix

CDI1*: do Intermediate I, włącznie z Intermediate I dowolnym

CDI2*: do i włącznie z Grand Prix, bez Grand Prix Special i Grand Prix dowolnego

CDI-Am (Amatorów): do i włącznie z Grand Prix FEI, bez Grand Prix Special i Grand Prix dowolnego

Odrębna mała runda dla koni w wieku 7 – 9 lat może być rozgrywana pod warunkiem równoczesnego rozgrywania otwartej małej rundy. Odrębna mała runda średnia dla koni w wieku 8 – 10 lat może być rozgrywana pod warunkiem równoczesnego rozgrywania otwartej rundy średniej. Odrębna duża runda dla koni w wieku 8 – 10 lat może być rozgrywana pod warunkiem równoczesnego rozgrywania otwartej dużej rundy. Wyniki dużej rundy z limitem wieku dla koni nie mogą być liczone do Światowej Listy Rankingowej.

3.9. Dozwolona jest organizacja konkursów typu Derby, z zamianą koni. Są one dostępne i obowiązkowe dla trzech (3) najlepszych par z jednego (1) lub dwóch (2) konkursów kwalifikacyjnych (zaznaczonych w Propozycjach). Niedozwolona jest zmiana siodła, ogłowia lub kielzna. Konie muszą startować z tym samym siodłem, ogłowiem i kielznem. Każdy koń startuje pod każdym kolejnym zawodnikiem, najpierw pod własnym jeźdźcą, kolejność pozostałych jest ustalana drogą losowania. Wyniki tego rodzaju konkursów nie są zaliczane do Światowego Rankingu FEI. Zawodnik może startować na innym koniu, na którym niekoniecznie musiał jechać w konkursie kwalifikacyjnym.

Artykuł 423 – ZAPROSZENIA, ZGŁOSZENIA I ZASTĘPSTWA

1. Zaproszenia

- 1.2. Muszą być wysyłane do odpowiednich FN. Zaproszenie do udziału w CDI3*/CDI4*, CDI5* oraz CDIO3*/CDIO4*/CDIO5* musi obejmować najmniej sześć (6) krajów, wliczając organizatora, plus trzy (3) kraje rezerwowe, minimum jeden (1) zawodnik z każdego musi być zaproszony i przyjąć zaproszenie, **lub** dwanaście (12) krajów z minimum jednym (1) zawodnikiem każdy. W przypadku zawodów/rund z udziałem maksimum 15 zawodników KO może zaprosić minimum cztery (4) kraje, włącznie z federacją będącą gospodarzem.
- 1.3. W każdym przypadku liczba zaproszonych przez Komitet Organizacyjny zawodników krajowych nie może przewyższać liczby zaproszonych zawodników zagranicznych. Narodowe federacje mają głos decydujący dotyczący wyboru zawodników wysyłanych na zawody.
- 1.4. Wstępne Propozycje zawodów muszą zawierać listę Federacji zaproszonych na zawody oraz Federacji rezerwowych, liczbę zaproszonych zawodników z każdej Federacji i muszą być wysłane do FEI najpóźniej na dziesięć (10) tygodni przed datą zawodów.

2. Zaproszenia imienne/Dzika karta

- 2.1. Organizator ma prawo zaprosić imiennie dwóch dodatkowych zawodników zaakceptowanych przez ich narodową federację na wszystkie zawody CDI.
- 2.2. FEI ma prawo wydać jedną Dziką Kartę, na wszystkie zawody CDI4*/CDI5*/CDI-W rozszerzając listę zaproszonych federacji i zawodników.
- 2.3. FEI ma prawo w określonym czasie poszerzyć do trzech (3) liczbę Dzikich Kart na wszystkie zawody CDI3* dla zawodników z rozwijających się federacji i dla zawodników z federacji, które nie otrzymały zaproszeń, a których zawodnicy walczą o kwalifikacje do udziału w Mistrzostwach FEI, które muszą zdobyć w określonym terminie.

Zaproszenia i Dzika Karta wydane przez Komitet Organizacyjny. Zaproszenia te (dla zawodników zagranicznych i/lub krajowych) muszą oferować takie same warunki jak dla innych uczestników i nie mogą być połączone pośrednio lub bezpośrednio z opłatą finansową. Karty Płatne i opłaty za udział są zakazane, zgodnie z postanowieniami Przepisów Ogólnych FEI.

Dzika Karta FEI. Wniosek o wydanie Dzikiej Karty FEI powinien być przesłany do Komisji Ujeżdżenia FEI przez Narodową Federację, przed datą zamknięcia zgłoszeń ostatecznych.

3. Zgłoszenia.

1. Zgłoszenia do zawodów CDI muszą być dokonane zgodnie z art. 116 Przepisów Ogólnych FEI.

- Zgłoszenia imienne. (nieobowiązkowe oprócz Mistrzostw FEI i Igrzysk).

Liczba tych zgłoszeń nie może przekroczyć podwójnej liczby zawodników i koni wskazanych w zgłoszeniach ostatecznych.

- Zgłoszenia ostateczne. Zgłoszenia te muszą być przesłane najpóźniej na cztery (4) dni przed rozpoczęciem zawodów. Zawierają one ostateczną listę zawodników i koni, którzy mogą wziąć udział w zawodach. Zamiana zawodników i/lub koni może zostać dokonana tylko zgodnie z niniejszymi przepisami.

Zgłoszenia na Mistrzostwa FEI oraz Mistrzostwa Świata FEI muszą być dokonane zgodnie z art. 116.2 Przepisów Ogólnych FEI.

2. Zawodnicy, którzy zrezygnowali ze startu po dacie zgłoszeń ostatecznych lub nie przyjechali na zawody, są obowiązani do rekompensaty kosztów poniesionych z tego tytułu przez Komitet Organizacyjny (np. koszty stajni i hotelu).

Narodowa Federacja, która dokonała zgłoszeń a jej zawodnicy nie wystartowali bez uzasadnionego powodu może zostać ukarana przez FEI grzywną. W takim przypadku Komitet Organizacyjny ma prawo obciążenia kosztami za zawodników, którzy nie zgłosili się do startu, ich macierzystą Federację Narodową. Obciążenie dotyczy wszelkich kosztów związanych z zawodnikiem, który nie zgłosił się do startu.

4. Zastępstwo:

Po przesłaniu zgłoszenia ostatecznego zmiana zawodnika i konia na podanego w zgłoszeniach imiennych może nastąpić za zgodą Komitetu Organizacyjnego. Organizator musi podać w Propozycjach ostateczny termin zastąpienia konia i zawodnika, który nie może być późniejszy niż 2 godziny przed przeglądem weterynaryjnym.

Artykuł 424 - ZAPISY DO KONKURSÓW

Jeżeli nie postanowiono inaczej w odniesieniu do CDIO, Igrzysk Olimpijskich i Regionalnych stosuje się następujące zasady:

1. Zgłoszenia do udziału w konkursie nie mogą być dokonane później niż jedną (1) godzinę po przeglądzie koni. Dokładna godzina losowania powinna być podana w Propozycjach.
2. W razie wypadku albo choroby zawodnika lub konia zapisanych do konkursu może on być zastąpiony przez innego zawodnika lub innego konia formalnie zgłoszonego do zawodów i w razie potrzeby zakwalifikowanego najpóźniej na dwie (2) godziny przed rozpoczęciem konkursu, pod warunkiem dostarczenia zaświadczenia od lekarza lub Delegata Weterynaryjnego FEI oraz za zgodą Komisji Sędziowskiej. Zawodnik lub koń wycofany nie mogą startować w pozostałych konkursach ani jako członek zespołu, ani indywidualnie. Zamieniony jeździec powinien startować jako pierwszy w konkursie, a czasy następnych startujących zawodników powinny być odpowiednio zmodyfikowane.
W CDIO i w finale konkursu dowolnego GP, do którego zakwalifikowało się czterech (4) zawodników z jednej federacji a tylko trzech (3) z nich ma prawo startować, w przypadku stwierdzonej choroby jednego z zakwalifikowanych zawodników lub konia, to 4 zakwalifikowany zawodnik zastępuje zawodnika ze swojej federacji.
Tego rodzaju wycofanie lub zamiana musi zostać zgłoszona Przewodniczącemu Komisji Sędziowskiej przez Komitet Organizacyjny. Niedopełnienie tego podlega karze w postaci Karty ostrzegawczej.

Artykuł 425 - LOSOWANIE KOLEJNOŚCI STARTÓW

1. Losowanie musi być przeprowadzone oddzielnie dla każdego konkursu. Losowanie powinno odbyć się w obecności Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej i Sędziego Zagranicznego, Delegata Technicznego i Szefów Ekip lub Osób Odpowiedzialnych oraz Zawodnika Zagranicznego.
W miarę możliwości grupy powinny mieć taką samą liczbę startujących; jeżeli jest to możliwe pięciu (5) zawodników w każdej grupie. Jeżeli liczba zawodników nie dzieli się dokładnie przez 5 pierwsza grupa będzie najmniej liczna, np. dla 23 zawodników grupa 1 liczy 3 zawodników, grupa 2=5, grupa 3=5, grupa 4=5 i grupa 5=5 zawodników. Zawodnicy zajmujący to samo miejsce na światowej liście rankingowej są losowani w tej samej grupie, a grupy muszą być odpowiednio zmodyfikowane.
2. **Konkursy indywidualne.** Losowanie kolejności startu w konkursach indywidualnych powinno być przeprowadzone niezależnie od narodowości. Jeżeli zawodnik w danym konkursie startuje na więcej niż jednym (1) koniu kolejność startu powinna być dopasowana w taki sposób, ażeby pomiędzy dwoma jego końmi był odstęp minimum jednej (1) godziny. Jeśli liczba uczestników jest zbyt mała, aby zapewnić

wymagany odstęp, zawodnik może zdecydować o kolejności startu swoich koni.

We wszystkich konkursach nie ujętych niniejszymi przepisami należy przeprowadzić zwykłe losowanie.

2.1. **CDI:** Do konkursu Grand Prix Komitet Organizacyjny może wybrać:

- a) losowanie zwykłe lub
- b) losowanie w grupach po pięciu (5) zawodników według listy ułożonej w kolejności odwrotnej do miejsca zajmowanego na liście rankingowej FEI. (Zawodnicy, którzy nie są umieszczeni na liście losują jako pierwsi.)

Metoda losowania wybrana przez Komitet Organizacyjny musi być podana w Propozycjach.

Jeśli w czasie konkursu przeprowadzany jest egzamin dla sędziów, to musi być zastosowane losowanie zwykłe, a).

2.2. **CDI-W:** Losowanie do konkursu Grand Prix powinno być przeprowadzone według listy ułożonej w kolejności odwrotnej do miejsca zajmowanego na liście rankingowej FEI, w grupach po pięciu (5) zawodników.

3. **CDIO i Mistrzostwa.** Losowanie kolejności startu w konkursie, w którym biorą udział członkowie zespołu i zawodnicy indywidualni powinno być przeprowadzone w następujący sposób:

Na Mistrzostwach i Igrzyskach na poziomie Grand Prix zespoły będą losowane w grupach po pięć, w oparciu o średnią liczbę punktów w Ogólnoświatowym Rankingu Indywidualnym FEI zawodników tworzących zespół.

3.1. Szef ekipy każdego zespołu ustala kolejność startu zawodników w zespole. Szef Ekipy musi dostarczyć dyrektorowi zawodów, przynajmniej na dwie (2) godziny przed losowaniem następnego konkursu, zaklejoną kopertę zawierającą kolejność startów zawodników swojej ekipy.

Dla zespołów złożonych z tylko trzech (3) zawodników pierwsza pozycja startowa powinna pozostać wolna.

3.2. Nazwiska zawodników indywidualnych są umieszczone w koszyku (A). Numery odpowiadające liczbie wszystkich startujących zawodników są umieszczone w koszyku (B). Nazwiska zawodników indywidualnych są losowane z koszyka (A), a numer startowy z koszyka (B). Nazwisko kolejnego zawodnika jest losowane z koszyka (A), numer startowy z koszyka (B). I tak kolejno dla wszystkich zawodników indywidualnych.

Jeżeli konkurs jest rozgrywany w ciągu dwóch (2) dni, kolejność startu zawodników indywidualnych jest losowana w kolejności odwrotnej do miejsca zajmowanego na liście rankingowej w dwóch (2) grupach, przy czym wyżej sklasyfikowani zawodnicy są losowani do startu na drugi dzień. Jeśli konkurs jest rozgrywany jednego (1) dnia, ale startujący zawodnicy zostaną podzieleni na dwie (2) grupy, a najwyżej sklasyfikowani zawodnicy na liście rankingowej będą losowani w drugiej grupie.

- 3.3. Numery odpowiadające liczbie startujących zespołów są umieszczone w koszyku (C), a nazwy narodowości startujących zespołów w koszyku (D). Następnie losowane są nazwy zespołów, później jest losowana kolejność startu zespołów, aż do ostatniego. Jeśli konkurs jest rozgrywany w ciągu dwóch dni (2) wszystkie zespoły muszą mieć dwóch (2) zawodników startujących drugiego dnia.
- 3.4. Lista startowa dla zawodników indywidualnych jest przygotowywana zgodnie z wylosowaną kolejnością. Zawodnicy zespołów są umieszczani na liście kolejno w wolnych miejscach.
- 3.5. Losowanie dla zawodników indywidualnych na CDIO i Mistrzostwach powinno być przeprowadzone w sposób następujący:

Grand Prix Special: w kolejności odwrotnej do wyników z Grand Prix, w grupach po pięciu.

Grand Prix program dowolny: w kolejności odwrotnej do wyników z Grand Prix Special, w grupach po pięciu.

4. Grand Prix Special

We wszystkich zawodach CDI3*/CDI4*/CDI5* losowanie do startu w konkursie Grand Prix Special jest przeprowadzane w grupach po pięciu (5) zawodników. Kolejność startu jest losowana najpierw w obrębie grupy zawodników, którzy zajęli miejsce od 11 do 15, a następnie w grupie zawodników, którzy zajęli miejsca od 6 do 10, a na końcu wśród zawodników, którzy zajęli miejsca od 1 do 5, tzn. pięć (5) najlepszych par startuje jako ostatnie.

5. Programy dowolne

We wszystkich zawodach CDI losowanie do startu w konkursie dowolnym jest przeprowadzane w grupach po pięciu (5) zawodników. Kolejność startu jest losowana najpierw w obrębie grupy zawodników, którzy zajęli miejsce od 11 do 15, a następnie w grupie zawodników, którzy zajęli miejsca od 6 do 10, a na końcu wśród zawodników, którzy zajęli miejsca od 1 do 5, tzn. pięć (5) najlepszych par startuje jako ostatnie.

Do konkursów dowolnych na poziomie Intermediate I, do których zawodnicy kwalifikują się z konkursów Św. Jerzego i Intermediate I, pary zawodnik/koń kwalifikujące się z konkursu Św. Jerzego są losowane jako pierwsze, przed zawodnikami kwalifikującymi się z konkursu Intermediate I, w grupach po pięciu (5) zawodników.

6. **Konie użyczone.** Patrz Załącznik FEI dla Konkursów na Użyczonych Koniach.
7. **Igrzyska Regionalne.** W konkursie zespołowym losowanie przeprowadza się zgodnie z art. 425.3. W konkursie indywidualnym losowanie przeprowadza się w grupach po pięciu (5) zawodników. Zawodnicy sklasyfikowani na miejscach 11 – 15 startują jako pierwsi.
8. Kolejność startu we wszystkich konkursach, do których zawodnicy muszą się kwalifikować we wcześniejszych konkursach, powinna być ustalana drogą losowania w grupach po pięciu (5) zawodników. Sposób losowania powinien być podany w Propozycjach. W przypadku klasyfikacji ex aequo w ramach jednej (1) grupy, pary zajmujące wspólne miejsce będą losowane w tej samej grupie a liczebność grup będzie odpowiednio korygowana.
9. Jeśli Propozycje zezwalają zawodnikowi na start na dwóch (2) lub więcej koniach w konkursie Grand Prix, to Komitet Organizacyjny musi podać w Propozycjach, który z koni będzie się kwalifikował jako pierwszy do konkursu Grand Prix Special, a który do Grand Prix dowolnego, jeśli oba się zakwalifikują.

Artykuł 427 - UBIÓR

1. Kask ochronny i cylinder/melonik

- 1.1 Wszyscy zawodnicy (jak również wszystkie inne osoby) dosiadający koni są zobowiązani do używania kasku ochronnego*, natomiast dzieci, zawodnicy na kucach, juniorzy i młodzi jeźdźcy oraz U25 także podczas przeglądu koni. Zaleca się również używanie go przez wszelkie inne osoby prezentujące konie podczas przeglądu koni.
- 1.2. Każdemu zawodnikowi (jak również każdej innej osobie) łamiącej ten przepis zostanie natychmiast zakazana dalsza jazda do czasu prawidłowego założenia kasku ochronnego.
- 1.3. Odstępstwa: zawodnicy mający 26 lat i starsi** dosiadający koni siedmioletnich (7) i starszych mogą startować w cylindrach/melonikach zamiast w kaskach ochronnych. Wyjątek ten ma zastosowanie w odniesieniu do aktualnie rozgrywanego konkursu i do poprzedzającego

go rozprężenia (bez przerwy przed konkursem). Wlicza się do tego również dojazd ze stajni na rozprężalnię, jazdę na koniu konkursowym na rozprężalnię i powrót konno do stajni. Zawodnicy mogą zdjąć cylinder/melonik (ale nie kask ochronny) podczas ukłonu na początku i zakończeniu programu oraz podczas ceremonii rozdania nagród i w czasie rundy honorowej.

1.4. Zaleca się, aby zawodnicy, wobec których może być zastosowane odstępstwo od generalnych zasad, używali kasku ochronnego dla własnego bezpieczeństwa. Jeśli zawodnik zdejmie nakrycie głowy, zgodnie lub niezgodnie z niniejszymi przepisami, zawsze będzie to na jego własną odpowiedzialność.

1.5. Kask ochronny w formie cylindra może być używany w takich samych sytuacjach jak standardowy cylinder.

Uwaga* - definicja kasku ochronnego jest podana w załączniku A do Przepisów Ogólnych FEI.

Uwaga** - zawodnik jest uważany za dwudziestosześcioletka (26) od początku roku kalendarzowego (1 stycznia), w którym ukończy dwadzieścia sześć (26) lat.

2. Zawodnicy cywilni: Na zawodach CDI3*/CDI4*/CDI5*/CDI-W, CDIO, Mistrzostwach, Igrzyskach Regionalnych i Olimpijskich obowiązkowy jest frak lub marynarka, czarne lub granatowe lub w innym ciemnym kolorze określonym w międzynarodowej skali HSV. Kolory mające wartość dla „V” mniejszą niż 32 % z modelu HSV, mogą zostać zaadaptowane do użytku przez Departament Ujeżdżenia FEI. Kolory kontrastowe i lamówki są dozwolone.

Kask ochronny lub cylinder/melonik** czarny lub tego samego koloru co frak

bryczesy

białe lub kremowe,

plastron lub krawat

biały, kremowy lub tego samego koloru

co frak,

rękawiczki

białe, kremowe lub tego samego koloru

co frak,

buty do jazdy

czarne lub tego samego koloru co frak.

ostrog

patrz akapit 4 poniżej

2.1. W konkursie dowolnym na poziomie Grand Prix dozwolony tylko jest frak lub marynarka w jednolitym kolorze. Fraki lub marynarki w paski lub wielokolorowe nie są dopuszczone. Akcenty dyskretne, użyte ze

smakiem, takie jak kołnierzyk w innym odcieniu lub skromna lamówka, ozdoba z kryształów są akceptowane.

2.2. Na wszystkich CDI2*/CDI1*/CDI-Am dopuszcza się czarną lub granatową marynarkę (kolory - patrz wyżej) z cylindrem/melonikiem **.

Ubiór ten zalecany jest we wszystkich innych zawodach międzynarodowych z wyjątkiem przypadków opisanych w specjalnych przepisach (CDIU25, CDIY, CDIJ, CDIP, CDI-Ch, CDI-YH).

Uwaga**: cylinder lub melonik są dozwolone tylko dla tych zawodników, którzy nie mają obowiązku używania kasku ochronnego zgodnie z art. 427.1.

3. **Wojskowi, policjanci itp.** mogą nosić ubiór cywilny lub służbowy na wszystkich zawodach międzynarodowych. Służbowy ubiór jest dozwolony nie tylko dla wojskowych i policjantów, ale także dla członków i pracowników/uczniów organizacji państwowych, paramilitarnych i narodowych jednostek hodowlanych/szkół/institutów. Muszą się jednak stosować do zasad używania kasku ochronnego.

4. **Ostrogi**, oprócz zawodów CDIP i CDI-Ch, są obowiązkowe i muszą być wykonane z metalu. Bodziec musi być zakrzywiony lub prosty i wychodzący dokładnie ze środka ostrogi, gdy znajduje się ona na bucie jeźdźca. Zakończenia bodźców ostróg muszą być gładkie i tępe. Jeżeli stosowane są ostrogi z gwiazdką musi być ona gładka/tępa i ruchoma (bez ostrych krawędzi). Metalowe ostrogi z okrągłymi wybrzuszeniami z twardego tworzywa są dozwolone (ostrogi „impulsowe”). Ostrogi „ślepe”, bez bodźca są dozwolone.

5. Słuchawki i inne elektroniczne urządzenia do komunikacji są surowo zabronione podczas startu w zawodach FEI w ujeżdżeniu, a ich użycie jest karane eliminacją. Używanie słuchawek i tym podobnych urządzeń jest dozwolone podczas treningów i rozgrzewki.

Artykuł 428 - RZĄD

1. Obowiązkowe są następujące elementy rzędu: siodło ujeżdżeniowe, które musi być blisko konia i mieć długie, pionowe tybinki, podwójne kielzno, tzn. wędzidełko i munsztuk z łańcuszkiem, angielski nachrapnik. Nachrapnik nie może być nigdy tak mocno zapięty ażeby powodował ból. Pasek gumowy lub skórzany pokrowiec na łańcuszek są dopuszczalne (patrz schemat). Ochronne podkładki na paski ogłowia, zapobiegające otarciom naskórka, są dozwolone. Nie dopuszcza się przykryć na siodło.

2. **Kielzno.** Zarówno wędzidełko, jak i munsztuk muszą być wykonane z metalu i/lub z twardego tworzywa i mogą być pokryte gumą/lateksem.

Ramię czanki munsztuka nie może być dłuższe niż dziesięć (10) cm (długość poniżej ścięgierza). Górne ramię czanki nie może być dłuższe niż ramię dolne. Jeśli munsztuk ma ruchomy ścięgierz, dolna część czanek mierzona od ścięgierza w najwyższej pozycji nie może być dłuższa niż dziesięć (10) cm. Łańcuszek munsztuka może być zrobiony z metalu lub skóry lub z kombinacji tych materiałów. Pokrowiec na łańcuszek może być zrobiony ze skóry, gumy lub kozuszką.

Grubość kielzna powinna być taka, aby nie powodowała kaleczenia konia. Minimalna średnica ścięgierza munsztuka to dwanaście (12) mm, a wędzidełka 10 mm. Wędzidła są dozwolone zgodnie z opisem na arkuszach programów. Średnica wędzidła używanego w klasach dla młodych koni i dzieci to minimum czternaście (14) mm. Minimalna średnica wędzidła dla kuców to dziesięć (10) mm. Średnica kielzna jest mierzona przy pierścieniu lub policzku. Wodze muszą być przymocowane do kielzna.

3. **Bat.** Na wszystkich zawodach międzynarodowych we wszystkich konkursach, pod groźbą eliminacji, zabrania się jazdy z batem na czworoboku. Jazda z batem, o łącznej maksymalnej długości stu dwudziestu (120) cm (zawody dla kuców – sto (100) cm), jest dozwolona podczas treningu. Bat musi być odrzucony przed wjazdem na plac wokół czworoboku, w przeciwnym wypadku zawodnik będzie ukarany. Patrz art. 430 Przepisów Ujeżdżeniowych.

Po przyjeździe na miejsce rozgrywania zawodów tylko zawodnik podczas jazdy, stępowania w ręku, oprowadzania lub lonżowania konia (bat do lonżowania jest dozwolony) może używać bąta (maksymalna długość 120 cm, kuće maksimum 100 cm) na całym terenie zawodów. Podobnie luzak może stępować, oprowadzać lub lonżować konia jak powyżej. Inne osoby mogą mieć przy sobie bat jeśli nie ma to związku z trenowaniem konia.

4. **Środki pomocnicze.** Wytoki, napierśniki, ślinianki, ochraniacze na nogi, różnego rodzaju środki pomocnicze (wypinacze, czarne wodze, okulary, kaptury i inne) są niedozwolone pod karą eliminacji, Patrz art. 430 Przepisów Ujeżdżeniowych.

5. **Dekoracje.** Przyozdabianie konia nienaturalnymi ozdobami, jak wstążki, kwiaty w ogonie jest niedozwolone. Dopuszcza się zaplatanie grzywy i ogona w sposób zwyczajowo przyjęty.

6. **Sztuczne ogony/ przedłużanie ogona** jest dozwolone jedynie za wcześniejszą zgodą FEI. Prośba o takie pozwolenie powinna być skierowana do departamentu ujeżdżenia FEI z załączonymi zdjęciami i świadectwem weterynaryjnym. Sztuczne ogony nie mogą mieć żadnych

metalowych części, (z wyjątkiem haczyków i obramowań dziurek) ani dodatkowego obciążenia.

7.1. Nauszniki. Używanie nauszników jest dozwolone na wszystkich zawodach, mogą one również służyć do wytłumienia hałasu. Nauszniki nie mogą jednak zasłaniać oczu konia, natomiast zatyczki do uszu są niedozwolone, z wyjątkiem sytuacji opisanych w art. 428.7.2. Nauszniki powinny być dyskretne w kolorze i wzornictwie. Nauszniki nie mogą być przytwierdzone do nachrapnika.

7.2. Używanie zatyczek do uszu (stoperów) dla koni jest dozwolone tylko podczas ceremonii dekoracji.

8. Sprawdzanie rzędu. Wizualna kontrola rzędu przed opuszczeniem ostatniej rozprężalni może być przeprowadzona przez komisarza, aby uniemożliwić zawodnikowi wjazd na plac konkursowy z nieprzepisowym sprzętem. Tym niemniej to zawodnik ponosi pełną odpowiedzialność za start w przepisowym rzędzie.

Do sprawdzenia rzędu każdego konia bezpośrednio po opuszczeniu placu konkursowego musi być wyznaczony komisarz. Jakakolwiek niezgodność z obowiązującymi przepisami musi zostać niezwłocznie zgłoszona do sędziego w literze C i w przypadku potwierdzenia powoduje natychmiastową eliminację. Sprawdzenie kielzna musi się odbywać z największą ostrożnością, ponieważ niektóre konie są bardzo drażliwe i czule w okolicach pyska (patrz Podręcznik Komisarza FEI).

Komisarz musi używać chirurgicznych/ochronnych rękawiczek, gdy sprawdza kielzno (jedna (1) para rękawiczek na każdego konia).

9. Rozprężalnie i place treningowe. Wymogi określone w punktach 1 i 4 obowiązują także na placach rozprężeniowym i treningowym. Przy stosowaniu kielzna wędzidłowego mogą być używane nachrapniki: angielski, hanowerski, meksykański lub irlandzki, ochraniacze i bandaże. Kawecan, wypinacze pojedyncze lub podwójne (wypinacz trójkątny/dreieck zügel) są dozwolone podczas lonżowania. Lonżowanie jest dozwolone tylko na pojedynczej lonży przypiętej do kawecanu lub do ogłowia wędzidłowego/wędzidelka ogłowia munsztukowego. Niedozwolone jest lonżowanie na lonży przypiętej do munsztuka.

10. Numer identyfikacyjny. Przez cały okres zawodów każdy koń posiada ten sam numer identyfikacyjny, zapewniony przez zawodnika. Koń musi nosić obowiązkowo ten numer podczas udziału w konkursie, a także podczas pracy na rozprężalniach lub placach treningowych, jak również podczas oprowadzania w rękę (od momentu przybycia na zawody aż do ich zakończenia), tak, aby mógł być zidentyfikowany przez wszystkie osoby oficjalne oraz komisarzy. Nieposiadanie tego numeru w widocznym miejscu po raz pierwszy pociąga za sobą ostrzeżenie,

natomiast powtarzające się przypadki skutkują nałożeniem kary na zawodnika przez Komisję Sędziowską. Numer identyfikacyjny musi być dyskretny, na białym tle, kolor cyfr może być różny.

OPISY DO RYSUNKÓW ILUSTRUJĄCYCH DOZWOLONE KIELŻNA: Różnego rodzaju kielżna podwójne.

Wędzidelka:

1. Wędzidelko zwykłe
- 2.a,b,c. Wędzidelko podwójnie łamane z zaokrąglonym łącznikiem
Dozwolone są także wędzidelka oliwkowe/wyścigowe/amerykańskie.
- 2.d. Wędzidelko podwójnie łamane z obrotowym łącznikiem
- 2 e. Obrotowe wędzidelko z obrotową częścią środkową.
- 2 f. Obrotowe wędzidelko z obrotową częścią środkową i osłoniętymi pierścieniami
3. Wędzidelko oliwkowe
4. Wędzidelko z czankami

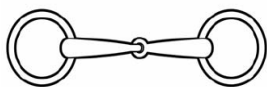
Munsztuki

5. Munsztuk ze ściągierzem w kształcie półksiężyca
- 6+7 Munsztuk z prostymi czankami i kabłąkiem
8. Munsztuk z kabłąkiem i ruchomym ściągierzem
Dozwolony jest również munsztuk z obrotowymi czankami.
9. Odmiany munsztuków 6,7 i 8
10. Munsztuk z czankami wygiętymi w kształt litery S
11. Łańcuszek munsztukowy (z metalu lub skóry lub kombinacji)
12. Jarzemko (podbródek)
13. Osłona skórzana na łańcuszek munsztukowy
14. Osłona gumowa, skórzana lub z kozuszką na łańcuszek munsztuka

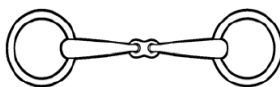
Różnego rodzaju kielżna pojedyncze

1. Wędzidło zwykłe
2. a,b,c. Wędzidło podwójnie łamane z zaokrąglonym łącznikiem. Wędzidło oliwkowe jest także dozwolone.
3. Wędzidło oliwkowe
4. Wędzidło z pierścieniami w kształcie litery „D”
5. Wędzidło oliwkowe z wąsami
6. Wędzidło oliwkowe z ruchomymi pierścieniami i z wąsami
7. Wędzidło z górnymi wąsami
8. Wędzidło podwieszane
9. Wędzidło proste. Dozwolone także ze „swobodą języka” i oliwkowymi pierścieniami
10. Wędzidło obrotowe
11. Wędzidło podwójnie łamane z obrotowym łącznikiem
12. Wędzidło obrotowe z obrotową częścią środkową
- 13 Wędzidło obrotowe z obrotową częścią środkową i osłoniętymi pierścieniami

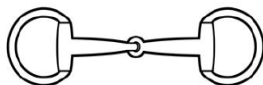
**Różnego rodzaju kielzna munsztukowe.
Wędzidełka:**



1



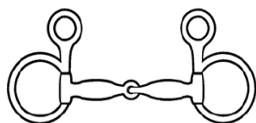
2a



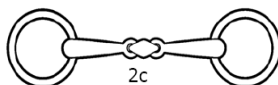
3



2b



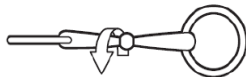
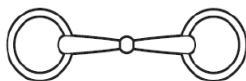
4



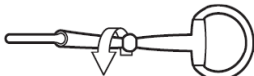
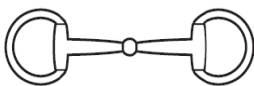
2c



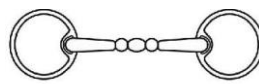
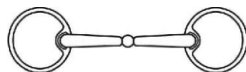
2d



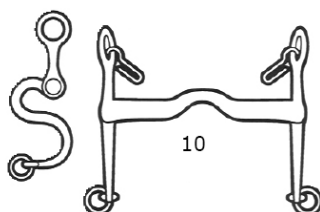
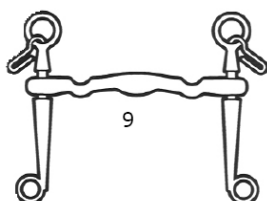
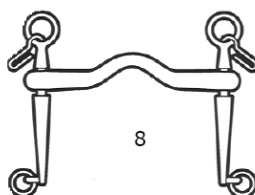
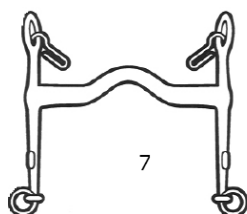
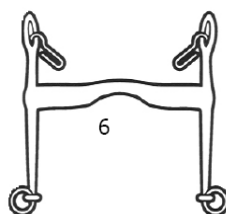
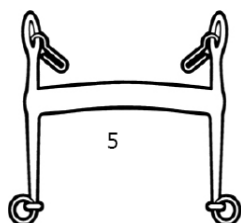
2e



2f



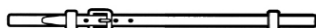
Munsztuki:



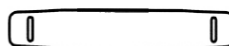
11



13

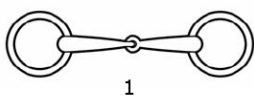


12

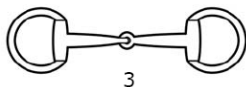


14

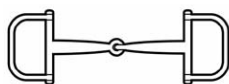
Różnego rodzaju wędzidła



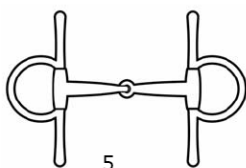
1



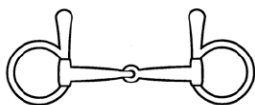
3



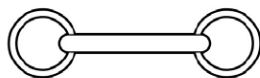
4



5



7



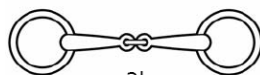
9



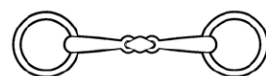
11



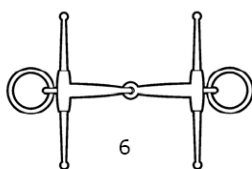
2a



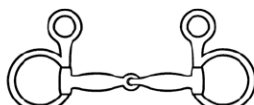
2b



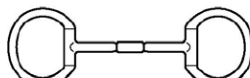
2c



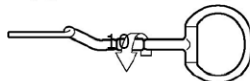
6



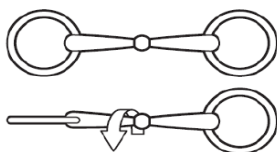
8



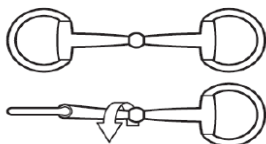
10



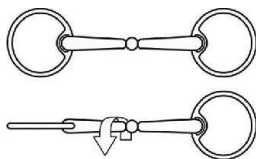
Wędzidło obrotowe



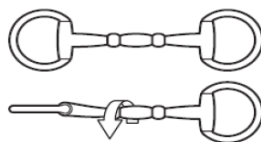
12



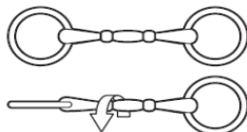
12



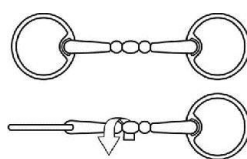
13



12



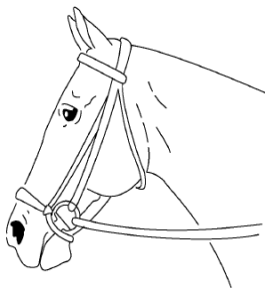
12



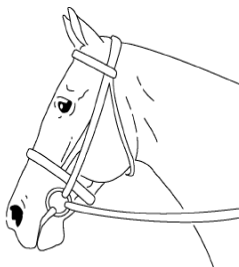
13

Dozwolone nachrapniki (nachrapniki są obowiązkowe)

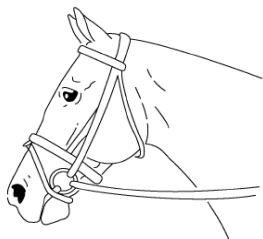
1. Nachrapnik hanowerski



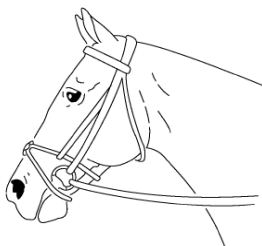
2. Nachrapnik polski (angielski)



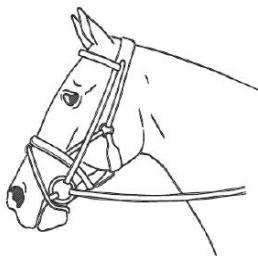
3. Nachrapnik kombinowany (irlandzki)



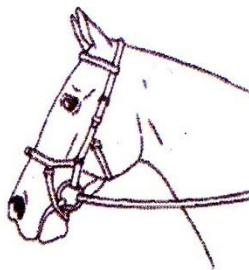
4. Nachrapnik meksykański



5. Nachrapnik kombinowany – bez podgardla



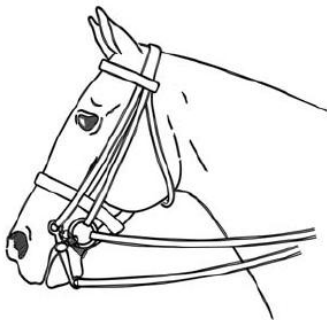
6. Nachrapnik typu Micklem



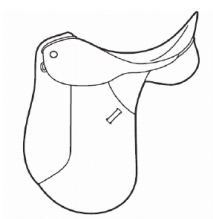
Przy kielznaniu munsztukowym nachrapniki 1, 3, 4 i 6 są zabronione.

Przy użyciu nachrapnika 5 z kielznaniem munsztukowym stosowanie skośnika jest zabronione.

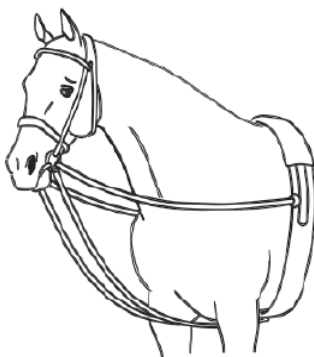
Kielznanie munsztukowe z nachrapnikiem polskim. Wędzidełko, munsztuk i łańcuszek.



Dozwolone siodło ujeżdżeniowe



Wypinacz trójkątny



Artykuł 429 - CZWOROBOK I ROZPRĘŻALNIE

(Rysunek czworoboku pokazuje załącznik Czworobok)

- 1.1. **Zatwierdzenie.** Na Igrzyskach Olimpijskich i Regionalnych oraz Mistrzostwach FEI czworobok konkursowy musi być sprawdzony i zaakceptowany przez Delegata Technicznego. W trakcie tej procedury należy skonsultować się z wyznaczonym zawodnikiem zagranicznym.
- 1.2. Podczas wszystkich innych zawodów międzynarodowych plac konkursowy musi być sprawdzony i zatwierdzony przez sędziego zagranicznego lub Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej. W trakcie tej procedury należy skonsultować się z wyznaczonym zawodnikiem zagranicznym.

Zawodnik zagraniczny to ten, którego Komitet Organizacyjny powołuje spośród zawodników uczestniczących w zawodach międzynarodowych.

2. **Opis czworoboku.** Czworobok musi być płaski, równy, o wymiarach: długość 60 m, szerokość 20 m. Różnica poziomów wzdłuż przekątnej lub wzdłuż długiej ściany nie powinna w żadnym przypadku przekraczać sześćdziesięciu (60) cm. Różnica poziomów wzdłuż krótkiej ściany nie powinna być większa niż dwadzieścia (20) cm. Nawierzchnia musi być zasadniczo piaskowa. Wymiary placu są odniesione do wnętrza ogrodzenia, które musi być oddzielone od publiczności odległością nie mniejszą niż dziesięć (10) m. Wyjątek od tego przepisu może być akceptowany przez FEI. W zawodach halowych odległość minimalna powinna wynosić dwa (2) m od ściany.

Czworobok musi być ogrodzony niskim, białym płotkiem (nie może być w formie stałego ogrodzenia), o wysokości około trzydziestu (30) cm. Część ogrodzenia przy literze A musi być ruchoma w celu umożliwienia zawodnikowi wjazdu i wyjazdu z placu. Wjazd musi być zamknięty podczas przejazdu każdego zawodnika i pomiędzy programami do chwili aż sędzia w literze C da sygnał do startu. Szerokość wjazdu musi wynosić co najmniej dwa(2) metry. Elementy ogrodzenia powinny być połączone w taki sposób, żeby zapobiec włożeniu nogi przez konia. Szranki nie mogą zawierać metalowych elementów. Szczegóły dotyczące czworoboku patrz Aneks 11 i 12.

3. **Reklamy na szrankach czworoboku oraz na budkach/stolikach sędziowskich.** FEI ma wyłączne prawo do umieszczania reklam na szrankach czworoboku na wszystkich Mistrzostwach FEI oraz zawodach rozgrywanych w seriach. Na tych zawodach Komitety Organizacyjne mogą uzyskać od FEI powierzchnie reklamowe wyłącznie na mocy

wcześniejszej umowy, z wyjątkiem powierzchni liter na czworoboku i ich uchwytów, gdzie żadne reklamy nie są dozwolone.

Na wszystkich innych międzynarodowych zawodach Organizatorzy są zachęceni do nieumieszczania reklam na szrankach czworoboku oraz do korzystania z dodatkowych tablic reklamowych, zgodnie z odrębnie opublikowanymi zaleceniami FEI.

Reklama może być umieszczona tylko na wewnętrznej stronie szranek czworoboku, może być tylko w kolorze czarnym, i z wyjątkiem litery A musi pozostawiać co najmniej półtora (1,5) metra wolnej powierzchni bez reklam po obu stronach liter. Na krótkiej ścianie przy literach M, C, H nie może być żadnych reklam. Reklamy przy literach B i E muszą pozostawiać co najmniej trzy (3) m wolnej przestrzeni po obu stronach liter B i E. Dozwolona długość reklam na szynach to czterdzieści cztery (44) m. Reklamy muszą być rozmieszczone symetrycznie, tak by każda długa ściana czworoboku była dokładnym odzwierciedleniem drugiej długiej ściany.

Wysokość logo/marki sponsora nie powinna przekraczać dwudziestu (20) cm i reklama musi być przymocowana równo z górną krawędzią szranek czworoboku. Reklama może być umieszczona tylko od wewnątrz czworoboku, nigdy na stronie zewnętrznej, a wszystkie obowiązujące umowy pomiędzy FEI a nadawcami muszą być przestrzegane.

Wszystkie reklamy na szrankach lub na budkach/stolikach sędziowskich muszą być również zaakceptowane przez Sędziego Zagranicznego lub Zagranicznego Delegata Technicznego przed rozpoczęciem zawodów. Powierzchnia ewentualnych reklam z przodu budek sędziowskich nie może przekraczać dwóch (2) metrów kwadratowych.

Zgodnie z powyższymi zasadami umieszczania reklam, dozwolone jest umieszczanie nazwy oraz/lub logo zawodów zatwierdzonych przez FEI na szrankach czworoboku.

Na przykład: CDIO Aachen / CDI5* Cannes / CDI-W Londyn.

Komitety Organizacyjne, które naruszają powyższe przepisy zostaną obciążone przez FEI karami finansowymi zgodnie z niniejszymi przepisami i Przepisami Ogólnymi, a/lub zawody mogą utracić rangę CDI.

4. **Litery.** Litery na zewnątrz ogrodzenia powinny być umieszczone w odległości pół (0,5) m od szranek i wyraźnie zaznaczone. Obowiązkowe jest umieszczenie specjalnego znaku na szrankach na wysokości odpowiedniej litery niezależnie od niej samej. Niedozwolone są reklamy na literach lub ich uchwytach. Litery powinny być również widoczne dla publiczności.

5. **Stanowiska sędziów.** Stanowiska trzech (3) sędziów znajdują się na zewnątrz krótkiej ściany w odległości maksymalnie pięciu (5) metrów i

minimalnie trzech (3) metrów od szranek na terenie otwartym i najlepiej minimalnie dwóch (2) m na zawodach halowych. Stanowisko Sędziego w C znajduje się na przedłużeniu linii środkowej, stanowiska dwóch (2) pozostałych sędziów (M i H) dwa i pół (2,5) metra od przedłużenia długich ścian w stronę środka. Stanowiska sędziów bocznych (B i E) znajdują się na zewnątrz długich ścian w odległości maksymalnie pięciu (5) metrów i minimalnie trzech (3) metrów od ogrodzenia, odpowiednio w literach B i E. W zawodach halowych zalecana jest minimalna odległość dwóch (2) metrów. W konkursie sędziowanym przez trzech (3) sędziów stanowisko jednego (1) z nich powinno znajdować na długiej ścianie. (Patrz art.437 Przepisów Ujeżdżeniowych).

W konkursach sędziowanych przez siedmiu (7) sędziów dwaj (2) dodatkowi sędziowie są usytuowani na krótkiej ścianie przeciwległej do sędziego w literze (C), pięć (5) metrów od niej, po wewnętrznej stronie przedłużenia długiej ściany.

Odstępstwa od tych reguł są dozwolone tylko po akceptacji przez FEI.

6. **Budki sędziowskie.** Oddzielna budka lub platforma musi być przygotowana dla każdego sędziego. Powinna być podwyższona co najmniej o pół (0,5) metra od poziomu czworoboku (w programach dowolnych może być umieszczona nieco wyżej), aby zapewnić sędziom dobry widok na czworobok. Budka powinna mieć wielkość odpowiednią dla pomieszczenia czterech (4) osób. Budki sędziowskie powinny zapewniać dobry widok na cały czworobok. W przypadku Mistrzostw FEI i Igrzysk oraz na poziomie Grand Prix każda budka sędziowska musi być wyposażona w przycisk podłączony do Sędziowskiego Systemu Sygnalizacji, który pozwala każdemu sędziemu na dyskretne poinformowanie sędziego w literze C w przypadku zauważonego krwawienia konia, kulawizny, błędu w przebiegu lub nieprzepisowego sprzętu. Na innych zawodach przycisk Sygnalizacji Sędziowskiej jest opcjonalny.

6.1. W budkach sędziowskich mogą przebywać tylko osoby pełniące funkcje na zawodach.

7. **Przerwa.** W celu wyrównania nawierzchni placu należy po przejeździe sześciu (6) do dziesięciu (10) zawodników przewidzieć 10-minutową przerwę. Pauza lub przerwa w konkursie ujeżdżenia nie może nigdy trwać dłużej niż dwie (2) godziny (obiad itp.) i nie może być przerwana przez inny konkurs.

Jednakże jeżeli liczba zawodników w konkursie przekracza około 40, Komitet Organizacyjny musi podzielić konkurs na dwa (2) dni.

8. **Wjazd na czworobok.** W konkursach, w których nie ma możliwości objechania wokół czworoboku przed wjazdem zawodnicy mogą wjechać na czworobok przed sygnałem do startu. Po sygnale zawodnik rozpoczyna przejazd programu będąc już wewnątrz czworoboku.

W konkursach, gdzie możliwy jest objazd czworoboku po jego zewnętrznej stronie zawodnik może rozpocząć objeżdżanie czworoboku przed sygnałem do startu, ale wjechać na czworobok może dopiero po sygnale do startu.

Sędzia w literze C jest odpowiedzialny za używanie sygnału i kontrolę czasu.

9. **Trening na czworoboku.** Zawodnicy i konie pod karą dyskwalifikacji nie mogą korzystać z czworoboku konkursowego w innym czasie niż w czasie startu, chyba że za zgodą Komitetu Organizacyjnego placu konkursowy jest udostępniony do treningu (patrz poniżej). Wszelkie odstępstwa muszą być zaaprobowane przez Delegata Technicznego lub Przewodniczącego Komisji Sędziowskiej.

10. **Czworobok treningowy.** Przynajmniej jeden (1) czworobok treningowy o wymiarach sześćdziesiąt (60) metrów na dwadzieścia (20) metrów musi być dostępny dla zawodników minimum na dwa (2) dni przed pierwszym konkursem zawodów. Jeżeli jest to możliwe, nawierzchnie placu konkursowego i treningowego powinny być jednakowe.

Jeśli nie ma praktycznych możliwości zapewnienia czworoboku treningowego o wymiarach sześćdziesiąt (60) na dwadzieścia (20) metrów zawodnicy muszą mieć możliwość pracy z końmi na placu konkursowym. W Propozycjach musi znaleźć się ustalony harmonogram korzystania z czworoboku treningowego przez zawodników. Jeżeli dozwolony jest trening na czworoboku konkursowym zaleca się, aby ostatnia sesja rozprężenia na czworoboku konkursowym odbywała się w warunkach jak najbardziej zbliżonych do ostatecznych warunków konkursowych.

„Czworobok 10-minutowy” jest ostatnim placem treningowym przed wjazdem na czworobok konkursowy. Jest on obowiązkowy podczas Igrzysk Olimpijskich oraz Mistrzostw FEI, a zalecany na wszystkich innych CDI/CDIO

10.1. Czworobok dziesięciominutowy (1) musi mieć taką samą nawierzchnię jak czworobok konkursowy.

10.2. Zawodnik może wjechać na czworobok dziesięciominutowy po wyjeździe zawodnika, który rozpoczyna przejazd na czworoboku konkursowym. Na czworoboku 10-minutowym nie może nigdy

znajdować się więcej niż jeden (1) zawodnik, chyba że Delegat Techniczny lub Sędzia Zagraniczny postanowią inaczej.

- 10.3. Zawodnik nie ma obowiązku skorzystania z czworoboku 10-minutowego.
- 10.4. Komisarz musi nadzorować wszystkie treningi/rozprężanie od oficjalnej godziny otwarcia stajni.
- 10.5. Dopasowywanie rzędu i normalna pielęgnacja konia są dozwolone.

11. Zatrzymanie przejazdu. W razie jakiegokolwiek awarii technicznej, która wpływa na przebieg konkursu sędzia w literze C używa dzwonka. W przypadku wyraźnych zakłóceń zewnętrznych zaleca się zastosowanie tej samej procedury. W ekstremalnych warunkach pogodowych lub innych sytuacjach ekstremalnych Sędzia w literze C może użyć dzwonka, aby przerwać przejazd. Delegat Techniczny/Komitety Organizacyjny może również zasugerować Sędziemu w C przerwanie konkursu. Zawodnik, którego przejazd przerwano powinien rozpocząć przejazd ponownie, gdy pozwolą na to warunki.

W sytuacji, gdy nastąpi awaria muzyki podczas przejazdu dowolnego a nie ma systemu zastępczego zawodnik, za pozwoleniem Sędziego w literze C, może opuścić czworobok. Należy minimalizować przesunięcie czasu startu następnych zawodników. Poszkodowany zawodnik, który opuścił czworobok powinien wystartować ponownie w czasie przerwy, lub na końcu konkursu. Sędzia w literze C, w porozumieniu z zawodnikiem, ustala kiedy zawodnik powróci na czworobok. Od decyzji zawodnika zależy, czy zaczyna przejazd od początku, czy od momentu kiedy nastąpiła awaria muzyki. Bez względu na sytuację wystawione wcześniej noty nie mogą być zmienione.

W przypadku, gdy na czworoboku pojawiają się jakiegokolwiek obiekty zewnętrzne mogące wpłynąć na wykonanie programu, przejazd musi być zatrzymany a zawodnik może kontynuować po usunięciu takiego obiektu. Jeśli zawodnik musi rozpocząć ponownie zwykły program może wybrać, czy chce rozpocząć od początku, czy od momentu, kiedy przerwano jego przejazd. Oceny wystawione przed przerwaniem przejazdu nie mogą być zmienione.

Artykuł 430 - WYKONANIE PROGRAMÓW

Oficjalne programy FEI muszą być wykonywane wyłącznie z pamięci a wszystkie ruchy muszą być wykonane w kolejności określonej w programie.

1. **Sygnał dzwonka.** Po otrzymaniu sygnału zawodnik zobowiązany jest do wjazdu na czworobok w literze A w ciągu czterdziestu pięciu (45) sekund. W programach dowolnych zawodnik ma czterdzieści pięć (45) sekund na zasygnalizowanie włączenia muzyki i musi wjechać na czworobok w ciągu trzydziestu (30) sekund od chwili jej rozpoczęcia. Podczas programów dowolnych, w razie kłopotów technicznych lub opóźnienia w rozpoczęciu muzyki, sędzia przy C może przerywać odliczanie i po usunięciu usterki ponownie uruchomić stoper. Sędzia w literze C jest odpowiedzialny za używanie sygnału i za stoper. Zegar pokazujący czterdzieści pięć (45) sekund powinien być używany kiedy tylko jest to możliwe i powinien być zawsze dobrze widoczny dla zawodnika. W przypadku, kiedy koń oddaje mocz lub wypróżnia się, zegar zostanie zatrzymany do czasu, kiedy koń będzie gotowy do kontynuowania i wówczas zegar zostanie ponownie włączony.
2. **Ukłon.** Przy ukłonie zawodnicy muszą brać wodze w jedną (1) rękę. Zawodnicy startujący w cylindrze/meloniku mogą go zdjąć podczas ukłonu lub tylko skłonić głowę.
3. **Błąd w przebiegu.** W przypadku, kiedy zawodnik popełnia „błąd w przebiegu” (wykonuje zakręt w nieprawidłową stronę, opuszcza ruch, itp.) Sędzia w literze C udziela mu ostrzeżenia poprzez użycie sygnału. Sędzia w literze C informuje zawodnika, jeśli to konieczne, od którego momentu wykonanie programu musi być powtórzone i zawodnik kontynuuje przejazd. Jeżeli jednak, w niektórych przypadkach, użycie sygnału przy pomyłce zawodnika mogłoby zakłócić płynność wykonania, np. jeżeli zawodnik wykonał przejście z klusa pośredniego do stępa zebranego w literze V zamiast w K, lub galopując na linii środkowej wykonuje piruet w literze D zamiast w literze L, wtedy o użyciu sygnału decyduje Sędzia w literze C.
Jeśli sygnał nie został użyty po błędzie w przebiegu a w programie jest powtórzony taki sam ruch i zawodnik powtórnie popełnia taki sam błąd, to jest karany tylko jeden raz.
Decyzję, czy był popełniony błąd w przebiegu czy też nie, podejmuje Sędzia w literze C. Wyniki pozostałych sędziów muszą zostać stosownie skorygowane.
4. **Błąd programu/wykonania.** Jeśli zawodnik popełnia pomyłkę polegającą na wykonaniu ruchu w inny sposób, niż opisano w programie (np. wykonuje klus anglezowany zamiast ćwiczebnego itp.) jest karany tak samo, jak przy „błędzie w przebiegu”. W zasadzie zawodnik nie może powtórzyć ruchu, z wyjątkiem sytuacji, gdy Sędzia w literze C zasygnalizuje błąd w przebiegu (użyje sygnału). Jeżeli zawodnik rozpoczął wykonanie ruchu i próbuje powtórzyć wykonanie tego samego

ruchu, sędziowie muszą ocenić pierwsze wykonanie i jednocześnie ukarać zawodnika za błąd w przebiegu.

5. **Niezauważony błąd.** Jeśli Komisja Sędziowska nie zauważyła pomyłki sytuacja jest interpretowana na korzyść zawodnika i nie zostanie on ukarany za ten błąd.

6. Kary.

6.1 „Błąd w przebiegu”

Każdy błąd w przebiegu musi być ukarany, niezależnie od tego, czy był sygnalizowany czy nie, z wyjątkiem sytuacji opisanej powyżej.

Pierwsza pomyłka - dwa (2) punkty procentowe od wyniku końcowego (od każdego sędziego)

Druga pomyłka - eliminacja

W programach dla młodych koni, dla dzieci, dla zawodników na kucach oraz w programach dla juniorów za pierwszy błąd odlicza się pół punktu procentowego (0,5%) od wyniku końcowego, za drugi błąd jeden procent (1%), a trzeci błąd karany jest eliminacją.

6.2. Inne kary

Wszystkie poniższe przypadki traktowane są jako błędy i za każdy z nich odlicza się dwa (2) punkty, ale nie są one kumulowane i nie mogą spowodować eliminacji (włączając programy dowolne):

- wjazd w obszar wokół czworoboku z batem, w ochraniaczach na nogach konia lub w nieprzepisowym stroju (np. bez rękawiczek), i/lub
- wjazd na czworobok z batem, w ochraniaczach końskich nóg lub w nieprzepisowym stroju (np. bez rękawiczek). Jeśli niezgodność z przepisami zostanie zauważona po rozpoczęciu przejazdu Sędzia w literze C zatrzymuje zawodnika i jeżeli jest to konieczne i możliwe, luzak może wejść na czworobok by usunąć nieprawidłowość. Zawodnik następnie kontynuuje przejazd od punktu, w którym został zatrzymany lub od początku programu (ale z wewnątrz szranki). Oceny wystawione przed zatrzymaniem przejazdu nie ulegają zmianie;
- wjazd na czworobok przed sygnałem;
- nie wjechanie na czworobok w ciągu czterdziestu pięciu (45) sekund, ale przed upływem dziewięćdziesięciu (90) sekund po sygnale;
- w programie dowolnym, wjazd na czworobok później niż w ciągu trzydziestu (30) sekund od rozpoczęcia muzyki;
- jeżeli czas wykonania programu dowolnego jest dłuższy lub krótszy od podanego na arkuszu, od końcowej oceny za wykonanie artystyczne odejmuje się pół punktu procentowego (0,5%);

- użycie głosu lub powtarzające się cmokanie;
- nie trzymanie wodzy w jednej (1) ręce podczas ukłonu.

7. Eliminacja

- 7.1. Kulawizna.** W przypadku wyraźnej kulawizny sędzia w literze C informuje zawodnika o jego eliminacji. Od tej decyzji nie ma odwołania.
- 7.2. Opór.** Opór trwający ponad dwadzieścia (20) sekund uniemożliwiający kontynuowanie programu powoduje eliminację. Jednakże opór stwarzający niebezpieczeństwo dla zawodnika, konia, sędziów lub publiczności będzie karany eliminacją ze względów bezpieczeństwa wcześniej niż po upływie dwudziestu (20) sekund. Dotyczy to również wszelkich form oporu przed wjazdem na czworobok lub podczas opuszczania czworoboku.
- 7.3. Upadek.** W razie upadku konia i/lub zawodnika, zawodnik jest eliminowany.
- 7.4. Opuszczenie czworoboku w trakcie wykonywania programu.** Koń, który opuści czworobok całkowicie, czterema (4) nogami, w czasie między początkiem a końcem programu, zostaje wyeliminowany.
- 7.5. Pomoc niedozwolona.** Każda zewnętrzna pomoc głosem, dawanie sygnałów itp. traktowana jest jako zabroniona lub niedozwolona pomoc dla zawodnika lub konia. Zawodnik lub koń otrzymujący pomoc niedozwoloną musi zostać wyeliminowany.

7.6. Krwawienie.

- 7.6.1** Jeśli sędzia w literze C podejrzewa, że podczas przejazdu konkursowego gdziekolwiek na koniu pojawiła się świeża krew zatrzymuje konia do kontroli. Jeśli jest to świeże krwawienie, koń zostaje wyeliminowany. Decyzja o eliminacji jest ostateczna. Jeśli sędzia podczas kontroli stwierdzi, że krew nie jest świeża, koń może kontynuować przejazd i zakończyć program.
- 7.6.2.** Jeśli podczas kontroli rzędu po zakończeniu przejazdu komisarz zauważy świeże krwawienie w pysku konia lub w okolicy ostróg (art. 430.10), zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie sędziego w literze C, który podejmuje decyzję o eliminacji konia i zawodnika. Jeśli na koniu zostanie zauważona krew, wezwany lekarz weterynarii FEI decyduje, czy koń może dalej startować w kolejnych konkursach zawodów.

7.6.3 W przypadku eliminacji konia w sytuacji opisanej powyżej lub jeżeli koń zostanie zraniony podczas wykonywania programu i zacznie krwawić po jego zakończeniu, powinien zostać zbadany przez lekarza weterynarii FEI przed następnym konkursem w celu ustalenia, czy jest w stanie kontynuować zawody w kolejnych dniach. Od decyzji lekarza weterynarii nie przysługuje odwołanie.

7.7. **Inne przyczyny eliminacji :**

- para koń i zawodnik nie odpowiada poziomem skali trudności programu
- wykonanie programu jest sprzeczne z dobrem konia i/lub wykazuje znamiona okrucieństwa wobec konia.
- para koń i zawodnik nie wjeżdża na czworobok w czasie dziewięćdziesięciu (90) sekund po otrzymaniu sygnału do wjazdu. Wyjątkiem może być uzasadniony powód, o którym został powiadomiony sędzia w literze C (takim uzasadnionym powodem może być np. zgubienie podkowy).
- jazda z niedozwolonym sprzętem, który nie jest objęty art. 430.6.2.

8. **Punkty karne.** Punkty karne są odejmowane na każdym arkuszu sędziowskim od sumy punktów uzyskanych przez zawodnika.

9. **Wykonanie ruchu w określonym punkcie.** Przy elementach programu, które muszą być wykonane w określonych punktach na czworoboku, obowiązuje zasada wykonania tego elementu w chwili, kiedy tułów zawodnika znajduje się na wysokości punktu, z wyjątkiem przejść, gdy koń zbliża się do litery z linii przekątnej lub prostopadłej do punktu jej umiejscowienia. W takim przypadku, przejście musi być wykonane w chwili, gdy nos konia osiąga ślad przy literze, a więc koń powinien pozostać prosty podczas przejścia. Dotyczy to również wykonania lotnych zmian nogi.

10. **Początek i koniec programu.** Wykonanie programu rozpoczyna się wjazdem na czworobok w literze A i kończy się po ukłonie na zakończenie programu z chwilą, gdy koń rusza naprzód. Przejazd uznaje się za zakończony dopiero po kontroli konia pod kątem pojawienia się krwi i sprawdzenia prawidłowości sprzętu. Wydarzenia mające miejsce przed rozpoczęciem programu lub po jego zakończeniu nie mają wpływu na ocenę. Zawodnik powinien opuścić czworobok w sposób opisany w treści programu.

11. **Szczegółowe warunki programu dowolnego.** Zawodnik musi wjechać na czworobok w ciągu trzydziestu (30) sekund od rozpoczęcia muzyki. Zatrzymanie i ukłon na rozpoczęcie i zakończenie programu

dowolnego jest obowiązkowe. Pomiar czasu rozpoczyna się w momencie ruszenia ze stój i kończy w momencie wykonania ułonu na zakończenie. Patrz - Wytyczne do oceny stopnia trudności programów dowolnych

12. Szczegółowe warunki konkursów dla młodych koni

Patrz - FEI Dressage Handbook,

Artykuł 431 - NORMA CZASU

Norma czasu w programach. Norma czasu obowiązuje tylko w programach dowolnych (art. 421 Przepisów Ujeżdżeniowych). Czas podany na innych arkuszach sędziowskich służy wyłącznie dla celów informacyjnych.

Artykuł 432 - OCENY

1. Wszystkie ruchy oraz określone przejścia z jednego ruchu do drugiego podlegające ocenie przez sędziów są kolejno numerowane na arkuszach sędziowskich.
2. Ruchy są oceniane przez każdego sędziego w skali od zera (0) do dziesięciu (10), przy czym zero (0) jest najniższą oceną a dziesięć (10) najwyższą.
3. Skala ocen jest następująca:

10 - doskonałe	7 - dość dobrze	4 - niedostatecznie	1 - bardzo źle
9 - bardzo dobrze	6 - zadawalająco	3 - prawie źle	0 - ruch niewykonany
8 - dobrze	5 - dostatecznie	2 - źle	

Oceny połówkowe od 0,5 do 9,5 mogą być używane zarówno w ocenie ruchów jak i w ocenach ogólnych, według uznania sędziego.

Pod pojęciem "ruch niewykonany" należy rozumieć, że praktycznie nic z wymaganego ruchu nie zostało wykonane.

W programach dowolnych z muzyką połówki ocen mogą być używane we wszystkich notach, natomiast dziesiętne części punktu, 0,1, mogą być używane do ocen za wrażenie artystyczne.

W programach dla młodych koni mogą być używane oceny z dokładnością do dziesiątej części punktu (0,1).

4. Ocena ogólna. Po zakończeniu przejazdu przez zawodnika wystawiana jest ocena ogólna za postawę i dosiad zawodnika; prawidłowość i skuteczność użycia pomocy (wrażenie ogólne).

Ocena ogólna jest wystawiana w skali od zera (0) do dziesięciu (10).

5. Ocena ogólna, jak również oceny za pewne trudne ruchy mogą być przemnażane przez współczynniki, których wartość jest ustalana przez FEI.

Artykuł 433 - ARKUSZE SĘDZIOWSKIE

1. Arkusze sędziowskie zawierają dwie (2) kolumny: w pierwszej wpisuje się ocenę pierwotną, natomiast w drugiej kolumnie wstawia się ocenę skorygowaną. Ocena skorygowana musi zostać paraflowana przez sędziego, który dokonał korekty. Oceny sędziowskie muszą być wpisywane długopisem.
2. Na arkuszach sędziowskich znajduje się kolumna na uwagi, w której sędzia w miarę możliwości powinien uzasadnić postawioną ocenę. Zdecydowanie zaleca się zamieszczenie uwag w przypadku oceny 5 lub niższej.
3. Oryginały arkuszy sędziowskich wszystkich sklasyfikowanych par zawodnik/koń w Igrzyskach Olimpijskich Komitet Organizacyjny zobowiązany jest wysłać do FEI wraz z wynikami każdego konkursu, oraz dokładnym wykazem ocen procentowych, jakie uzyskał każdy zawodnik od każdego z sędziów. Kopie arkuszy sędziowskich powinny być udostępniane zawodnikom.
4. Oryginały arkuszy sędziowskich z CDI 1*/2*/3* i z CDIO powinny być udostępniane zawodnikom po konkursie. Kopie nie są wymagane przez FEI.
5. W przypadku powołania SPK do arkusza ocen powinna być dołączona korekta dokonana przez SPK. Arkusz sędziowski wraz z korektą może być udostępniony zawodnikom.
Kopia arkusza ocen zostaje przekazana sędziemu, którego nota została zmieniona.
6. Wszystkie arkusze programów ujeżdżeniowych FEI mogą być pobierane ze strony internetowej FEI.

Artykuł 434 - KLASYFIKACJA

1. Po zakończeniu programu przez zawodnika i po wystawieniu ocen i podpisaniu arkuszy przez wszystkich sędziów arkusze są przekazywane do komisji zliczającej. Oceny są przemnażane przez odpowiednie współczynniki i następnie sumowane.
2. Wynik będący podstawą klasyfikacji jest uzyskiwany na drodze sumowania punktów uzyskanych przez zawodnika od każdego sędziego, ewentualnie skorygowany o zmiany dokonane przez SPK i zamieniony na procenty. Karne punkty procentowe za błędy w przebiegu są

odejmowane od wyniku końcowego (każdego sędziego). Wszystkie wyniki i oceny (w tym oceny % za wartość techniczną i wykonanie artystyczne) muszą być publikowane w formie procentów do trzech (3) miejsc po przecinku.

3. Klasyfikacja indywidualna (CDI) ustalana jest w sposób następujący:

3.1. We wszystkich konkursach zwycięzcą jest zawodnik, który uzyskał najwyższy wynik końcowy w procentach, drugi w kolejności jest zawodnik z kolejną liczbą procentów itd.

Klasyfikacja *ex aequo*. W przypadku jednakowej liczby punktów zdobytych przez trzech (3) pierwszych zawodników, o kolejności decydują wyższe oceny ogólne. Jeśli te oceny są jednakowe, miejsca zajmowane są *ex aequo*.

W przypadku równej liczby punktów procentowych w programie dowolnym uzyskanych przez pierwszych trzech (3) zawodników o kolejności decyduje lepsza ocena za wykonanie artystyczne.

W przypadku uzyskania równego wyniku procentowego przez pozostałych zawodników zostają oni sklasyfikowani na tym samym miejscu.

Do ustalania klasyfikacji indywidualnej na zawodach CDIO, Mistrzostwach FEI i Igrzyskach Olimpijskich patrz art. 452 i 469 Przepisów Ujeżdżeniowych.

4. We wszystkich konkursach zespołowych (CDIO) zwycięża ten zespół, którego trzech (3) najlepszych zawodników zgromadziło największą liczbę punktów, następny jest zespół z kolejną liczbą punktów itd.

Klasyfikacja *ex aequo*. W przypadku jednakowej liczby punktów, lepszy jest ten zespół, którego najniżej sklasyfikowany zawodnik z trzech (3) ma najlepszy wynik. Przepis ten dotyczy tylko równej liczby punktów na pierwszym i drugim miejscu na Mistrzostwach FEI (złoto i srebro) i w klasyfikacji zespołowej na Igrzyskach Olimpijskich dla pierwszych trzech (3) zespołów. W przypadku, gdy zespoły mają taką samą liczbę procent w walce o trzecie miejsce (brązowy medal) i nie są to kwalifikacje olimpijskie, zespoły zostają sklasyfikowane na tym samym miejscu.

5. Skargi/protesty. W razie rozpatrywania protestu/skargi dotyczącego formalnego błędu, jako dowód może być użyte tylko akredytowane, oficjalne nagranie wideo (jeżeli oficjalne nagrania wideo zostały zamówione).

Artykuł 435 - OGŁASZANIE WYNIKÓW

1. Po każdym przejeździe zawodnika ogłaszana jest liczba procentów przyznana przez każdego sędziego jako wynik tymczasowy, niezależnie od łącznego wyniku końcowego. Na przykład: 1). Procenty u sędziów

E= 69.990%, H=70.333%, C=70.205% M=71,120%, B= 69.660%, 2). Łączny wynik procentowy: 70.261%).

2. Po ogłoszeniu końcowej klasyfikacji konkursu i ogłoszeniu ostatecznego wyniku procentowego (2), wynik procentowy otrzymany od każdego z sędziów (1) jest publikowany pod jego nazwiskiem i przekazywany do prasy oraz do FEI (porównaj art. 433.3 Przepisów Ujeżdżeniowych).
3. Wynik końcowy musi być podawany w procentach z dokładnością do trzech (3) miejsc po przecinku.
4. W Mistrzostwach Kontynentalnych FEI Seniorów, Igrzyskach Regionalnych, Mistrzostwach Świata FEI, Finale Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu i Igrzyskach Olimpijskich punkty przyznawane przez każdego z sędziów za każdy ruch wykonywany przez zawodnika muszą być przedstawione w formie zbiorczej (osobny arkusz dla każdego zawodnika) do dyspozycji sędziów, zawodników, szefów ekip i mediów.
5. Jeśli przed konkursem zawodnik wycofa się, zrezygnuje z uzasadnionych przyczyn, zostanie wyeliminowany lub „nie wystartuje” przed lub w czasie wykonywania programu, określenia „wycofany”, „zrezygnował”, „wyeliminowany” lub „nie wystartował” (lub skróty) muszą zostać umieszczone przy nazwisku zawodnika na arkuszu wyników.
 - wycofany usprawiedliwiony: zawodnik zrezygnował ze startu przed konkursem z ważnych powodów, za zgodą Sędziego Głównego;
 - rezygnacja: wystartował ale zrezygnował w trakcie przejazdu;
 - eliminacja: zawodnik wystartował ale nie ukończył przejazdu z powodu naruszenia Przepisów Ujeżdżeniowych;
 - nie wystartował: zawodnik nie zgłosił się na start bez podania żadnych informacji.
6. Oceny. Oceny wyświetlane w czasie konkursu nie mogą być widoczne dla sędziów. Zaleca się stosowanie rozwiązań umożliwiających pokazywanie widowni wyników na bieżąco (łączny średni wynik procentowy) oraz jawnego oceniania (średni wynik za ruch u wszystkich sędziów).
7. Internet. Oceny za ruch każdego sędziego mogą być pokazane dopiero po ich potwierdzeniu.

Artykuł 436 - WRĘCZANIE NAGRÓD

1. **Udział** w ceremonii rozdania nagród jest obowiązkowy dla par, które zajęły miejsca nagradzane. Nieobecność w czasie wręczania nagród powoduje utratę miejsca (flots, plakiety, nagrody rzeczowej, nagrody pieniężnej). Zgodę na odstępstwo od tej zasady może wydać tylko Przewodniczący Komisji Sędziowskiej/Zagraniczny Delegat Techniczny

i/lub Sędzia z litery C danego konkursu. Strój i rząd w czasie rozdania nagród powinien być identyczny ze strojem obowiązującym w konkursie, chociaż dopuszcza się zakładanie białych lub czarnych bandaży. Ze względów bezpieczeństwa zawodnikom zabrania się trzymania flag lub podobnych rekwizytów podczas ceremonii rozdania nagród. Prawo do występowania w derce w czasie ceremonii dekoracji ma tylko zwycięski koń.

2. Wstęgi honorowe (flots) powinny być przypięte do ogłowia przed ceremonią rozdania nagród.
3. Przewodniczący Komisji Sędziowskiej lub Sędzia z litery C może brać udział w uroczystości wręczania nagród i udziela zgody na ewentualne odstępstwa od opisanej powyżej procedury jeśli zajdzie taka potrzeba.
4. Patrz także zalecenia do ceremonii rozdania nagród na stronie internetowej FEI. Bardzo głośna muzyka, która może pobudzać lub płoszyć konie jest niedozwolona, a we wszystkich sytuacjach występowania grupy koni razem - tzn. w czasie wręczania nagród, przeglądu weterynaryjnego koni, itp., zawodnicy i/lub luzacy i wszystkie inne osoby powinni zachowywać się w sposób odpowiedzialny.
5. Niedbalstwo lub nieodpowiedzialne zachowanie może być powodem udzielenia ostrzeżenia w postaci Żółtej Karty. Poważna nieodpowiedzialność lub niedbalstwo powodujące wypadek podlega zgłoszeniu do FEI celem dalszego postępowania.
Patrz – Przepisy Ogólne FEI.
6. Ze względów bezpieczeństwa podczas ceremonii dekoracji dozwolone jest posiadanie bata.

ROZDZIAŁ III - KOMISJA SĘDZIOWSKA, SĘDZIOWSKI PANEL KONTROLNY, KOMISJA ODWOŁAWCZA, KOMISJA WETERYNARYJNA I DELEGAT WETERYNARYJNY, KOMISARZE I BRUTALNE TRAKTOWANIE KONI

Artykuł 437 - KOMISJA SĘDZIOWSKA

1. **Komisja Sędziowska.** Na wszystkich zawodach międzynarodowych Komisja Sędziowska musi się składać z minimum trzech (3) do maksimum siedmiu (7) sędziów, zgodnie z opisem w Aneksie 12. Członkami Komisji Sędziowskiej są Sędziowie Międzynarodowi z listy FEI. Sędziowie podzielą się na 4 kategorie: 2* (nowy), 3* (dawniej Międzynarodowy Kandydat), 4* (dawniej Sędzia Międzynarodowy) i 5* (dawniej Oficjalny Sędzia Międzynarodowy).
2. **Na Igrzyska Olimpijskie i Mistrzostwa FEI w Ujeżdżeniu Seniorów** na poziomie Grand Prix oraz na Finał Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu FEI wyznacza Komisje Sędziowską składającą się z siedmiu (7) sędziów i jednego (1) rezerwowego.
Na Igrzyskach Olimpijskich, wszystkich Mistrzostwach FEI, Finale Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu i Igrzyskach Regionalnych wszyscy sędziowie muszą być różnych narodowości.
3. Wszyscy członkowie Komisji Sędziowskiej muszą mówić w języku angielskim i jeżeli jest to możliwe, rozumieć francuski.
4. Każdemu sędziemu musi towarzyszyć sekretarz władający w mowie i w piśmie tym samym oficjalnym językiem, co sędzia (obowiązkowo język angielski, jeśli to możliwe francuski).
5. Sędziemu w literze C, na jego życzenie, może towarzyszyć dodatkowy sędzia asystent, którego zadaniem jest kontrola programu wykonywanego przez zawodnika i informowanie Sędziego w C o zauważonych „błędach w przebiegu” lub „błędach w wykonaniu”.
6. Wewnętrzne przepisy regulujące pracę Sędziów zawarte są w Kodeksie Postępowania oraz Kodeksie dla Sędziów Ujeżdżenia (patrz Przepisy Ogólne).
7. **Sędzia rezerwowy.** Jeden (1) sędzia rezerwowy musi być przewidziany na wszystkie poziomy Mistrzostw i Igrzysk, gdy zostało zaproszonych siedmiu (7) lub pięciu (5) sędziów Komisji Sędziowskiej, na wypadek gdyby któryś z nich nie mógł być obecny. Sędzia rezerwowy powinien być obecny na Jeździeckich Mistrzostwach Świata, Mistrzostwach

Kontynentalnych na poziomie Grand Prix, Finale Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu oraz kiedy to możliwe na Mistrzostwach i Igrzyskach na niższym poziomie.

8. Sędzia Zagraniczny FEI. Sędzia Zagraniczny jest wyznaczany przez FEI i działa w imieniu FEI. Nie wyznacza się Sędziego Zagranicznego na zawody, na które został powołany przez FEI Zagraniczny Delegat Techniczny.

8.1. Przewodniczący Komisji Sędziowskiej lub jej członek może pełnić funkcję Sędziego Zagranicznego jeśli jest innej narodowości niż kraj rozgrywania zawodów międzynarodowych. Rolą Sędziego Zagranicznego jest praca w imieniu FEI i kontrolowanie, czy zawody są przeprowadzane zgodnie z przepisami FEI i zatwierdzonymi przez FEI Propozycjami.

8.2. Na zawodach rangi Mistrzostw Regionalnych FEI i Igrzyskach Regionalnych, CDIO, CDI Przewodniczący lub członek Komisji Sędziowskiej występuje w charakterze Sędziego Zagranicznego i ma obowiązek złożyć raport Sędziego Zagranicznego. Nazwisko Sędziego Zagranicznego musi być podane w Propozycjach i powinien on być w miarę możliwości sędzią 5*.

9. Wyznaczanie sędziów

9.1. Na **Mistrzostwa FEI na poziomie Grand Prix i Igrzyska Olimpijskie** Przewodniczący i pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są rekomendowani przez SPK z listy sędziów 5* i powoływani przez Komisję Ujeżdżenia FEI/Biuro FEI.

9.2. Mistrzostwa FEI Młodych Jeźdźców i Juniorów

Na **Mistrzostwa Kontynentalne FEI Juniorów i Mistrzostwa FEI Młodych Jeźdźców** Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez FEI przy współpracy Komisji Ujeżdżenia FEI z listy sędziów 5* i 4*. Gdy mistrzostwa Juniorów i Mistrzostwa Młodych Jeźdźców rozgrywane są wspólnie, Komisja Sędziowska składa się z dziesięciu (10) członków wliczając dwóch (2) Przewodniczących, wyznaczonych przez FEI z listy sędziów 5* i 4*.

Na **Mistrzostwa Kontynentalne FEI Jeźdźców na Kucach i Mistrzostwa Dzieci** Przewodniczący oraz pozostali czterej (4) członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez FEI przy współpracy Komisji Ujeżdżenia FEI z listy sędziów 5* i 4*.

9.3 Na **Finał Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu** Przewodniczący oraz pozostałych sześciu (6) członków Komisji Sędziowskiej jest wyznaczanych przez FEI przy współpracy Komisji Ujeżdżenia FEI z listy sędziów 5* i 4*.

9.4. Na **zawody eliminacyjne Pucharu Świata w Ujeżdżeniu** sędziowie muszą być wybierani z list 5* i 4* sędziów FEI. W wyjątkowych sytuacjach, za zgodą FEI, na zawody może być wyznaczony jeden (1) sędzia 3*. Sędzia Zagraniczny jest wyznaczany przez FEI. Patrz przepisy Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu .

9.5 Na **Igrzyska Regionalne pod patronatem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego** Przewodniczący oraz pozostali czterej (4) członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez FEI przy współpracy Komisji Ujeżdżenia FEI z listy sędziów 5* i 4*.

9.6. Na **Regionalne i Kontynentalne Mistrzostwa FEI** rozgrywane poza Europą Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez FEI z listy sędziów 5* i 4*.

9.7. **CDIO**. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny w uzgodnieniu z FEI, z listy sędziów 5* i 4*.

Na CDIO co najmniej trzech (3) z pięciu (5) sędziów musi być sędziami zagranicznymi różnej narodowości.

CDIO Młodzieżowe patrz Aneks 12.

9.8. **CDI 5***. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny w uzgodnieniu z FEI, z listy sędziów 5* i 4*. Minimum trzech (3) sędziów musi zostać wybranych z listy 5*, a co najmniej trzech (3) sędziów musi być sędziami zagranicznymi różnej narodowości. Musi być powołany co najmniej jeden (1) sędzia czterogwiazdkowy (4*).

9.9. **CDI 4***. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny w uzgodnieniu z FEI, z listy sędziów 5* i 4*. Minimum dwóch (2) sędziów musi zostać wybranych z listy 5*, a co najmniej trzech (3) sędziów musi być sędziami zagranicznymi różnej narodowości. Muszą być powołani co najmniej dwaj (2) sędziowie czterogwiazdkowi (4*).

9.10. **CDI 3***. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny w uzgodnieniu z FEI, z listy sędziów 5*, 4* i 3*. Obowiązkowo jeden (1) sędzia 3* powinien być zaproszony do sędziowania dużej rundy w Europie Zachodniej, a zalecane jest zaproszenie takiego sędziego na zawody organizowane poza Europą Zachodnią. Nie więcej niż dwóch (2) sędziów 3* powinno znaleźć się w składzie pięcioosobowej (5) komisji. Musi być powołany co najmniej jeden (1) sędzia czterogwiazdkowy (4*). Co najmniej trzech (3) sędziów powinno być sędziami zagranicznymi różnej

narodowości. Poza Europą Zachodnią dwóch (2) z trzech (3) sędziów zagranicznych może być tej samej narodowości.

Mała runda. Na CDI i CDI-W poza Europą Zachodnią konkursy Św. Jerzego i Intermediate I mogą być wyjątkowo sędziowane przez Komisję złożoną z trzech (3) sędziów, za uprzednią zgodą FEI. W Europie Zachodniej taka sytuacja może wystąpić tylko w szczególnych przypadkach jak choroba itp. i wyłącznie za uprzednią zgodą FEI. W przypadku sędziowania przez trzech (3) sędziów są oni usytuowani następująco: dwóch (2) na krótkiej ścianie (jeden przy C a drugi przy H lub M), i jeden (1) na przeciwległej długiej ścianie (B lub E). Co najmniej jeden (1) z sędziów musi być sędzią zagranicznym. Jeden (1) sędzia w Komisji Sędziowskiej może być sędzią 2*. Dla Rundy Pośredniej minimalne wymagania są takie same.

9.11. **CDI 2*.** Minimum trzech (3) sędziów. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny z listy sędziów FEI. Do pracy w Komisji Sędziowskiej składającej się z pięciu (5) sędziów może być zaproszony jeden sędzia narodowy z kwalifikacjami do sędziowania konkursów Grand Prix. W komisji złożonej z pięciu (5) członków co najmniej dwóch (2) sędziów musi być sędziami zagranicznymi różnej narodowości. W komisji złożonej z trzech (3) członków co najmniej jeden (1) sędzia musi być innej narodowości.

9.12. **CDI 1*.** Minimum trzech (3) sędziów. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny z listy sędziów FEI. W Komisji Sędziowskiej składającej się z trzech (3) członków może pracować jeden (1) sędzia narodowy z uprawnieniami do sędziowania konkursów na poziomie Grand Prix, a w komisji pięciosobowej dwóch (2). W komisji pięciosobowej przynajmniej dwóch (2) sędziów musi być sędziami zagranicznymi różnej narodowości. W składzie komisji trzyosobowej co najmniej jeden (1) sędzia musi być sędzią innej narodowości.

9.13. **CDI-U25.** Minimum trzech (3) sędziów FEI. Przewodniczący i inni członkowie Komisji Sędziowskiej powoływani są przez Komitet Organizacyjny z listy sędziów FEI. Do Komisji Sędziowskiej w składzie pięciosobowym (5) może być powołany jeden (1) sędzia krajowy z federacji kraju gospodarza lub jeden (1) sędzia 2*. W komisji trzyosobowej (3) musi być przynajmniej jeden (1) sędzia zagraniczny a w komisji pięciosobowej (5) musi być przynajmniej dwóch (2) sędziów zagranicznych różnych narodowości.

9.14. **CDIY/J/P/Ch** Minimum trzech (3) sędziów. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet

Organizacyjny z listy sędziów FEI. Jeden (1) sędzia krajowy lub jeden (1) sędzia 2* może być w składzie komisji (w komisji pięcioosobowej(5)). W trzyosobowej (3) komisji co najmniej jeden (1) sędzia musi być sędzią zagranicznym a w komisji pięcioosobowej (5) co najmniej dwóch (2), różnych narodowości.

9.15. Na **CDI-YH** musi być Komisja Sędziowska złożona z minimum trzech (3) sędziów z listy FEI z kwalifikacjami do sędziowania konkursów ujeżdżenia dla młodych koni. Patrz Wytyczne do Międzynarodowych Konkursów Ujeżdżenia dla koni 5- i 6- i 7- letnich.

9.16. **CDI-Am** Minimum trzech (3) sędziów. Przewodniczący oraz pozostali członkowie Komisji Sędziowskiej są wyznaczani przez Komitet Organizacyjny z listy sędziów FEI. W pięcioosobowej (5) Komisji Sędziowskiej musi być przynajmniej dwóch (2) sędziów zagranicznych różnej narodowości. W Komisji Sędziowskiej trzyosobowej (3) musi być przynajmniej jeden (1) sędzia zagraniczny. Jeden (1) sędzia krajowy na poziomie Grand Prix z kraju gospodarza może być powołany do trzyosobowej (3) Komisji Sędziowskiej, a do pięcioosobowej (5) dwóch (2).

10. W Komisji Sędziowskiej złożonej z pięciu (5) sędziów może pracować nie więcej niż dwóch (2) sędziów 3*. Jeżeli na mocy specjalnej zgody FEI Komisja Sędziowska składa się z trzech (3) członków, dozwolony jest tylko jeden (1) sędzia 3*. Na poziomach poniżej Intermediate I może zostać wyznaczony sędzia 2* zamiast sędziego 3*.

11. **Dzienna maksymalna liczba par do sędziowania w ciągu jednego dnia.** Na żadnych zawodach sędzia nie może sędziować więcej niż około czterdziestu (40) zawodników dziennie.

12. Przewodniczący Komisji Sędziowskiej i/lub wyznaczony przez FEI Sędzia Zagraniczny mają obowiązek przyjechać przed pierwszym przeglądem koni. W przypadku, gdy jest to niemożliwe, mogą oni przekazać to zadanie innemu członkowi Komisji Sędziowskiej, za zgodą FEI i organizatora.

13. W przypadku, gdy członek Komisji Sędziowskiej staje się niezdolny do sędziowania przed konkursem lub w czasie jego trwania (całego lub części programu), jego oceny zostają usunięte z wyników całego konkursu.

14. Niezbędne kwalifikacje sędziów – patrz Załącznik Sędziowie i System Kształcenia Sędziów Ujeżdżenia FEI.

Artykuł 438 - SĘDZIOWSKI PANEL KONTROLNY

1. Sędziowski Panel Kontrolny (JSP) jest obowiązkowy na Igrzyskach Olimpijskich, Jeździeckich Mistrzostwach Świata, Mistrzostwach Kontynentalnych na poziomie Grand Prix i finałach Pucharu Świata. JSP może być powołany na wszystkich zawodach CDI.

Celem Sędziowskiego Panelu Kontrolnego jest zapewnienie uczciwego sędziowania.

2. JSP powinien składać się z trzech (3) członków, najlepiej dwóch (2) sędziów i jednego (1) zawodnika/ trenera. Wszyscy członkowie JSP muszą być niezależni i doświadczeni (sędziowie 5*), cieszyć się szacunkiem i posiadać zdolności dyplomatyczne, stosować się do kodeksu sędziowskiego, powinni być uczciwi i komunikatywni. Aktywni sędziowie, trenerzy i zawodnicy muszą na czas udziału w JSP zrezygnować z sędziowania, własnych startów i trenowania zawodników do zawodów jeździeckich, zgodnie z opisem zadań JSP.

W danym panelu może zasiadać maksimum jeden (1) członek danej narodowości.

3. JSP może korygować ewidentne błędy techniczne oraz błędy w liczeniu. JSP nie może wystawiać ocen poza zakresem not wystawionych przez sędziów. Korekty mogą być dokonywane zarówno na oceny niższe jak i wyższe. JSP musi po konkursie niezwłocznie poinformować sędziów, które oceny zostały zmienione. Podpisany formularz z korektami zostanie dołączony do normalnych arkuszy i będzie dostępny dla zawodników oraz przekazany sędziemu, którego ocena została zmieniona.

4. Jeśli wynik końcowy sędziego dla pary koń/zawodnik różni się (w górę albo dół) o sześć (6) % albo więcej od średniej oceny pozostałych sędziów dla tej pary, JSP może, jednomyślną decyzją zmienić ten wynik na równy następnemu najbliższemu rezultatowi.

5. Na zawodach JSP powinien mieć zapewniony dobry widok na cały plac konkursowy, monitory pokazujące noty sędziowskie natychmiast po ich wystawieniu, jak również nagrania wideo wszystkich przejazdów, które mogą być przewinięte i obejrzone raz jeszcze podczas każdego przejazdu.

6. Członkowie JSP powoływani są na dwuletnią (2) kadencję. Mogą być powoływani na nieograniczoną liczbę kadencji. Nie ma limitu wieku dla członków JSP.

Artykuł 439 - KOMISJA ODWOŁAWCZA

1. Kwestie związane z Komisją Odwoławczą uregulowane są w Przepisach Ogólnych FEI.

2. Do poziomu CDI5*, włącznie z Eliminacjami do Pucharu Świata w Ujeżdżeniu FEI nie ma obowiązku powoływania Komisji Odwoławczej.
3. Komisja Odwoławcza musi zostać powołana na Finał Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu, Finały Lig Pucharu Świata FEI w Ujeżdżeniu, wszystkie Mistrzostwa FEI oraz Igrzyska Olimpijskie i Regionalne.
4. Przewodniczący i członkowie Komisji Odwoławczej muszą posiadać wiedzę specjalistyczną w zakresie zawodów jeździeckich. Co najmniej jeden (1) z nich musi być aktywnym lub emerytowanym sędzią FEI dyscypliny ujeżdżenia. Sędziowie 3*, 4* i 5* oraz emerytowani sędziowie ujeżdżenia tych kategorii mogą być Przewodniczącym/członkiem Komisji Odwoławczej. Jeden (1) z członków Komisji Odwoławczej musi być osobą zagraniczną.
5. Członkowie Komisji Odwoławczej nie mogą pełnić żadnych innych funkcji oficjalnych na zawodach (włączając funkcje oficjalne w rozgrywanych konkursach CDN).

Artykuł 440 – BRUTALNE TRAKTOWANIE KONI

Zagadnienia dotyczące brutalnego traktowania koni regulowane są w Przepisach Ogólnych FEI i przepisy te mają zastosowanie do wszystkich zawodów FEI w ujeżdżeniu.

Artykuł 441 - KOMISJA WETERYNARYJNA I DELEGAT WETERYNARYJNY FEI

1. Skład Komisji Weterynaryjnej, która jest obowiązkowa na Igrzyskach Olimpijskich i Regionalnych, Finałach Pucharu Świata FEI, wszystkich Mistrzostwach FEI oraz CDIO, jak również wyznaczenie Przewodniczącego i członków tej Komisji musi być zgodne z Przepisami Weterynaryjnymi.
2. Na zawodach CDI obecność lekarza weterynarii uznanego za Delegata Weterynaryjnego FEI wyznaczonego przez Komitet Organizacyjny jest obowiązkowa na mocy Przepisów Weterynaryjnych.

Artykuł 442 - KOMISARZE

1. Zagadnienia związane z komisarzami regulują Przepisy Ogólne FEI, przepisy te mają zastosowanie do wszystkich zawodów FEI w ujeżdżeniu.
 - 1.1. Szef Komisarzy na zawodach odpowiada za organizację pracy komisarzy podczas zawodów.

- 1.2. Szef Komisarzy zobowiązany jest zapewnić, by bezpieczeństwo stajni było odpowiednie do rangi zawodów oraz by dostępna była odpowiednia liczba komisarzy.
- 1.3. Szef Komisarzy, Komitet Organizacyjny, Komisja Sędziowska i Delegat Techniczny mają obowiązek zapewnienia płynnego wykonywania wszystkich funkcji podczas zawodów, takich jak ceremonia otwarcia i zamknięcia oraz wszelkie niezbędne imprezy zorganizowane w ramach zawodów.
- 1.4. W przypadku Mistrzostw i Igrzysk FEI powołuje się jednego Zagranicznego Szefa Komisarzy 3 klasy. Oprócz tego Komitet Organizacyjny ma obowiązek powołać dwóch komisarzy 1 klasy.
- 1.5. Na CDI i CDIO Komitet Organizacyjny powołuje jednego Komisarza 2 klasy (Szef Komisarzy) oraz jednego Komisarza 1 klasy.
- 1.6. Na CDIO5* Komitet Organizacyjny powołuje jednego Komisarza 3 klasy (Zagraniczny Szef Komisarzy) oraz dwóch Komisarzy 1 klasy.
- 1.7. Komisarze
W zależności od rozmiarów zawodów (liczba wszystkich zawodników na zawodach) oraz ich rodzaju Komitet Organizacyjny ma obowiązek powołać wystarczającą liczbę Komisarzy w porozumieniu z Szefem Komisarzy.
- Wszyscy Komisarze na zawodach międzynarodowych powinni mieć przynajmniej kwalifikacje na poziomie 1 klasy. Jeżeli tak nie jest muszą otrzymać od Szefa Komisarzy formalne instrukcje dotyczące ich konkretnego zakresu obowiązków.

ROZDZIAŁ IV - PRZEGLĄDY I KONTROLE WETERYNARYJNE, KONTROLA MEDYCZNA I PASZPORTY KONI

Artykuł 443 - PRZEGLĄDY I KONTROLE WETERYNARYJNE ORAZ PASZPORTY KONI

Przeglądy i kontrole weterynaryjne muszą być przeprowadzone zgodnie z Przepisami Weterynaryjnymi. Sprawę paszportów koni regulują Przepisy Ogólne FEI.

Artykuł 444 - KONTROLA MEDYCZNA KONI

Kontrola medyczna koni musi być przeprowadzona zgodnie z Przepisami Ogólnymi FEI i Przepisami Weterynaryjnymi, Przepisami Antydopingowymi i Kontroli Medycznej Koni, a także wszelkimi innymi przepisami i regulaminami FEI.

Schemat czworoboku 20 x 60 m

